

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienuose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO

Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]

Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

All Communications and Money Orders must
be addressed to:

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 11 D. BIRŽELIO (JUNE) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

No. 24

Po Seimo.

Gal niekuomet kuopų delegatai negrįžo iš seimo taip patenkinti ir taip geros vilties pilni, kaip šiemet. Šiųmetinis mūsų Susivienijimo seimas visuomet bus minėtinas, kaip vienas iš veikiausių ir vaisingiausių seimų. Jeigu susivienijimo spartesnis ūgis ir jo galybė pridera ypač nuo dviejų veiksnių, būtent 1) nuo gero vidujo susitvarkymo ir 2) nuo idėjinės vienybės su visu Am. lietuvių katalikų visuomenės darbu — tai šis seimas kaip tik abejais žvilgsniais padarė didelį žingsnį pirmyn. Galėtume net sakyti, kad šis seimas tveria naują gaidynę susivienijimo gyvenime. Seimas mažne vienu balsu priėmė visas pribrendusias reformas, kurių reikalingumas buvo pilnai paaiškėjęs ir iš straipsnių, spauzdinamų organe, ir iš ankietos, padarytos centro komiteto kuopose. Įvesti ligos pašalpos net 4 skyriai (\$3.50, 7, 10.50, 14.00), naujai sutvarkyti apsaugos mėnesiniai mokesniai pagal amžiaus įstojančio (I skyriaus) ir prisitaikant prie praktikos panašių organizacijų kita-
taučiu (II ir III skyrių); be to įvestas dar naujas apsaugos skyrius (\$750.00 pomirtinės), taip, kad dabar bus net 6 apsaugos skyriai: vienas vaikų ir 5 didžiųjų (\$150.00, 250.00, 500.00, 750.00 ir 1000.00). Atsirandant daugiau darbo sekretoriui, nutarta pakelti jam algos iki \$1200.00 metams. Kad nebūtų jokių klaidų susivienijimo augime nutarta visose valstijose, kur tik yra susivienijimo kuopos registruoti čarterį. Be tų visų nutarimų, kurių reikalingumas jau ankščiau buvo paaiškėjęs, seimas padarė dar du nauju nutarimu, kurių svarba jau ir dabar yra aiški, tačiau pilnai galės paaiškėti tik ateityje; būtent 1) seimas nutarė organizuoti apygardas, kurių nužiūrėta net 10, ir 2) seimas nutarė įsigyti Brooklyn, arba New York savo namus, kurie su laiku, aiškus dalykas, turės virsti susivienijimo centru, nes ten turės būti su laiku centro raštine ir nuosavio laikraščio redakcija. Taigi dėl geresnio vidujo susitvarkymo seimas padarė ištikrųjų labai daug. Pesimistas galėtų net sakyti, kad per daug, kad organizacija neišsės inkūnyti visų tų reformų. Tačiau yra dvi garantijos, kad visa, ką seimas nutarė, bus įvykinta. Pirmoji garantija (užtikrinimas) — tai tas nuomonų bendrumas ir vienybė, kuriuos parodė gg. delegatai, reformas priimdami; antroji gi — tai išrinktos centro valdybos gabumai ir energija, ką visi buvusieji seime galėjo patirti. Nuo centro valdybos energijos ir priderės dabar visų reformų vykinimas. Tačiau toji valdyba turi neabejotiną organizacijos pasitikėjimą. Ir nereikia būti dideliu optimistu, kad apėti, jog visos seimo priimtos reformos bus laimingai gyveniman įvykintos.

Nemaža padarė seimas ir idėjinį žvilgsnį, žvilgsnį apibūdinto savo tautiškai-katalikiškos pozicijos ir susitarinimo su visu kitu idėjinu lietuvių-katalikų veikimu. Atmesdamas mandata vieno delegato kovojančio prieš Bažnyčią ir sąjūdžio parapijose nesutikimus, nutardamas siųsti telegramą šv. Tėvui išreiškiant susivienijimo meilės ir paklusnumo jausmus, — seimas aiškiai pabrėžė savo katalikišką poziciją ir norą darbuotis išvien su Katalikų Bažnyčia; gi išreik-

šdamas norą dėties i Am. Liet. R. K. Federaciją ir tuo tikslu išrinkdamas delegatus, kurie atstovautų susivienijimą Federacijos Kongrese ir tartųsi susivienijimo vardu apie prisidėjimo sąlygas, — susivienijimas parodė norą dirbti sutartinai su visais lietuviams katalikais, kurių visuomenį darbą vienija Amerikos Lietuvių R. K. Federacija.

Seimas padarė ir dar vieną labai svarbų darbą, būtent nors sykį nusikratė (ir tai, rodos, ant visados) intrigomis ir spastais tūly mūsų biznierių, kurie per ilgus metus stengėsi pavertti susivienijimą savo biznio globai ir, tarsi koks slogutis, buvo užgulus mūsų susivienijimą ir ardė jo vienybę. Tie žmonės ir šiemet daug pastangų padėjo, tą vienybę beardydami, įnešdami į seimą vaidus, nesutikimus, karsčiavimus, tačiau sveikas, šaltas g.g. delegatų protas, meilė savo organizacijos paėmė viršų ir seimas atmetė siūlomą jau kažin keltą kartą tų biznierių globą. Ilgainiui nebebus vietos nei toms piršlyboms, nes susivienijimas, ingijęs savo namus, beabejonės, inkurs ten ir savo laikraščio redakcija.

Seimas ir tuo yra brangintinas, kad išskėlė aikštėn žymius žmones, naudingus veikėjus, kuriems organizacija per savo delegatus išreikšė savo pasitikėjimą ir apšaukė juos savo vadais, išrinkdami į svarbiausias Centro valdybos vietas. Pirmon, vieton turėtume pastatyti gerbiamuosius J. Krusinską ir J. Vasilauską. Jeigu Seimas laimingai pargalėjo visas obstrukcijas, triukšmus, jeigu suspuėjo per tris dienas rimtai apvarstyti ir nutarti tiek daug svarbių dalykų, tai tik ačiū inteligencijai, sumanumui ir energijai seimo vedėjo Krusinsko. Jeigu susivienijimas beveik vienu balsu priėmė painiausius ir svarbiausias reformas tai tik ačiū autoritetui ir nurodymams J. Vasilausko, kuris savo darbštumu pasiženklino ir žiniomis ingijo neabejotiną pasitikėjimą visos organizacijos. Ir visas seimas parodė didelį delegatų prijaunimą, sugebėjimą svarstyti ir risti painiausius klausimus, inpratiną prie parlamentarinių formų. Prie didžiųjų seimo laimėjimų reikia priskirti ir tai, kad visi tikrieji susivienijimo prieteliai atgavo nupulsių seniau ūpą; jie aiškiai pamatė, kad laikydamies vienybės ir ištvermingai dirbdami jie visuomet galės turėti susivienijime viršų. Daugelis iš jų buvo bepradėdę manyti, kad mūsų susivienijime visuomet turėsia vadovauti tamsieji, nekulturnieji gaivalai, ieškantieji ne susimo gerovės, bet savo kažkokiu neišaiškų ypatiskų tikslų. Šis seimas parodė aiškiai anų tamsiųjų pajėgų silpnumą.

Žinoma, buvo ir juodųjų pusių. Pav. išėjo aikštėn kai-kurių delegatų nekultūringumas, kuomet jie rėkavo ir kėlė triukšmus seime ypač pradžioje ir pabaigoje, už ką gaudavo iš seimo vedėjo jiems prideramą pabarimą. Buvo dar ir blogesnių dalykų. Visus nustebe ir nemalonai užgavo atsitikimas su Pilecku (Plačiau visą atsitikimą aprašysime sekančiame numeryje).

Ištisai vienok imant seimas darė gerą įspūdį, net ir tvarkos žvilgsniu, ypač-gi žvilgsniu rimto padaryto darbo. Delegatai vienan balsan sakė, kad šis 29-sai seimas buvo vienas iš rimčiausių ir vaisingiausių seimų.

Duok Dieve, kad kitų metų sei-

1-EMPRESS OF IRELAND 2-ST. LAWRENCE RIVER OFF FATHER POINT. 3-CAPT. KENDALL
Paskendimas laivo "Empress of Ireland", kuris plaukiojo Canadian Pacific kompanijai, yra vienas iš baisiausių atsitikimų šv. Laurino upės istorijoje. Svarbiausia tai, kad iš 1400 keleivių ir laivo darbininkų išsigelbėjo tik 337 žmonės. Laivas buvo perskeltas susitikusio anglių laivo. Laivas nuskendo taip ūmai, kad nespėjo nieko išgelbėti nors laivelių buvo užtekinai. Upe buvo vilniuota, oras miglotas. No.1 Nuskendęs laivas No. 2. Šv. Laurino upė. No. 3. Laivo kapitonas Kendall.

POLITIKA

MEKSIKA.

Niagara Falls tarybos dar tebesitęsia. Dabar jau tikrai manoma, kad ir Carranzas atstovas esąs būtinai reikalingas tarybose. Lygioliai Argentinos, Brazilijos ir Čili atstovai tam priešinosi, bet sakoma, jog Jungtinių Valstijų sekretorius Bryanas juos intikiš ir jie žada su juo sutikti. Iš tarybos veikimo tikrų dalykų maža tėra žinoma viskas veikiam slapta. Taigi daug kas yra tik laikraščių reporterių prasi-manyta.

Vokiečių laivai "Ypiranga" ir "Bavaria" išplaukė iš Vera Cruz ir nuplaukė į Puerto Mexico, 120 mylių tolimo. Čia pabaigoje gegužės mėnesio iškrovė 20000 šaudyklių, 250 mašininių šaudyklių ir daugel amunicijos. Beveik visi tie kareiv reikalingi dalykai išgulėjo ant laivo "Ypiranga" per kelias savaites. Kad neduotų iškrauti Jungtinių Valstijų laivynas buvo nusiustas į Vera Cruz ir miestas užimtas. Miestą užimti reikėjo amerikiečiams padėti devinioliką savo kareivių ir jureivių, bet dabar Vokietijos siųstieji dalykai buvo nuvežti ir iškrauti be jokio vargo. Spėjama kad Jungtinių Valstijų valdžia jei būtų tikrai norėsi juos Huerta būtų tų karės dalykų negavęs, bet tuo būtų buvus suardyta sutartis nekariauti karės laiku.

Buvo paleistos kalbos, kad Carranza ir Villa pradėjo vienas kitam prieštarauti. Villa pareikalavo nuimti uždraudimą įvežti ginklus, mat jam reikalingi kareiv ginklai. Žinoma niekas iš jo reikalavimo neišėjo. Abu vokiečių laivų sulaužė Meksikos uostų įstatymus ir jiems sugrižus į Vera Cruz, gen. Funston pasiremda-

mas tiesų reikalavimais uždėjo baumės viršum 500,000 dolerių. Villa rengėsi užpulti ant Zacatecas miesto. Buvo du susirėmimai ties Tuxpamu ir keturių dienų kova ties Guaymas, kame federalistų kareiviai atvartė atgal už miesto ruožė. Užimant miestą Tepic, revoliucionieriai pradžė 120 žmonių. Pietuose, Zapata prisidėjo prie Carranzas. Netoli nuo Sabinas revoliucionistai sukonfiskavo penkis anglių kasyklas, kurios prigulėjo Prancūzų ir Amerikonų kapitalistams. Constitucionalistai jais užėmė pradėjo jose veikti kaip su visuomenei priklausančių tur-tu.

Pranešama, kad trisdešimt penki federalistų oficeriai, kurie buvo suimti kovoje ties Tepicu, paliepus gen. Obregonui, visi nužudyti. Amerikos jureivių admiralas Howard ragino generolą apsieiti su jais žmoniškai, bet to raginimo jie neklauė. Pulkininkas Pinafa, suimtas ties Acaponeta, buvo nužudėti už tai kad nenorėjo prisidėti prie sukiliėlių. Po kovai ties Paredon, netoli Saltillo penkis dešimt septyni federalistų oficeriai buvo nužudyti paliepus sukiliėlių vadai Villai. Tarpe nužudytojų buvo du generolu (vienas Porfiro Diazo anukas) ir devyni pulkininkai. Neseniai Huerta prisaukė nužudyti du oficerius ir vienuolika kareivių akyveizdoje agrikulturnos mokyklos studentų, netoli nuo šalies sostinės. Tai matydami visi studentai ap-leido mokyklą.

Taigi kare, neveizint, kad eina tarybos, kaip buvusi taip ir tebėra. Kada karė nustos, kada šalis gaus tvarką, sunku tikrai atsakyti, bet galima spėti, kad dar žmonės daug vargo pamatys iki išvis šalį tikrai ramia.

PRANCUZIJA.

Gastono Domergue kabinetas užsilaikė mažiau, kai šešius mėnesius. Nebuvo tai tvirtas ka-

binetas, nei savo politikoje nei ypatiskumu ir paskutinięj rinkimai jį paliko be jokios užuojautos deputatų rūme. Nelaukdamas nei kokių nuotikių, ministrų pirmininkas pasiuntė savo ministerijos resignaciją prezidentui Poincare. Sumaningiausias kabineto narys buvo J. Caillaux, turtų ministeris, bet jam lemta buvo nupulti žemyn atsitikus nelaimingam atsitikimui jo moters su "Figaro" redaktorium. Dokumentai, kuriuos apskelbė "Figaro" savo skiltyse, išdavė Caillaux prieš jo partiją ir šalį.

Prancūzų politika turi tą ypatybę, kad jos deputatai priguli prie daugybės partijų, kiekviena prisiriusi prie kokio nors vado arba mažos vertės principo. Reikalui esant partijos visai prisiša, kad pervartė jiems tinkamus užnamymus. Tvirčiausia dartiname parlamente partija, tai socialistų, jie daugiausiai gavo balsų pastaruose rinkimuose. Toji partija, nors ir nėra užtekinai tvirta, kad vadovauti parlamente, bet ji gali geriau su-kelti audras ir priešingumus prieš ministeriją, kuri tik nėra linkusi kairėn.

Buvusioji ministerija nieko neveikė, kad išristi supainiotąjį klausimą, kuris nuvertė Barthou ministeriją praėjusį rudenį. Svarbiausias dabartinis klausimas. Pagazdinta Vokietijos besiginklavimu, o gal dar šiek tiek paskatinta Rusijos, Prancūzija sumanė padidinti kariūmenę. Žmonės noriai sutiko ant uždėtųjų vienu metu tarnystės. Klausimas iškilo iš kur imti tam dalykui pinigai. Biudžete kasmetai neda-tenka apie 160,000,000 dolerių. Barthou ministerija nusprendė uždėti taksus ant ineigų, pavel-dėjimų ir turtų, taip-pat pasko-linti apie 250,000,000 dolerių. Šitas sumanymas pakėlė didžiausią audrą parlamente ir ministerija turėjo pasitraukti. Naujoji ministerija, išbuvusi 6 mėnesius ne-galėjo nieko geresnio išrasti tu-

rėjo taip-pat atsisakyti. Dabar tik klausimas kyla ar išras ką geresnio būsimoji ministerija. Ar bus sugalvoti tokie turtų šaltiniai, kurių nereikės pildyti žmonių pinigais, bet prisipildys patis. Lauksime, bet iki to viso sulauksime dar praleisime kelius ministerijų kabinetus.

Vieliausias žinios praneša, kad Alexandre Felix Ribot, prezidentui pasiūlijus apsiėmė sutaisyti ir vesti naują ministerijų kabine-tą. Jis jau gavęs pasižadėjimus nuo L. Bourgeois būti svetimų šalių ministerių T. Beclasse jurų ministeriu, Jean Dupuy visuomenės darbų ir tikisi pripildyti trumpu laiku visas tuščiasias kabineto vietas.

Amerikiečiai į naują ministerijų pirmininką atsiliepia gana nuolankiai ir mano, jog jis galės geriau sutvarkyti reikalus, negu kas kitas.

ALBANIJA.

Albanijoje, neveizint į popieri-nę tvarką, tikrosios tvarkos greitai dar nebus. Naujasai karalius nieko gero negali sulaukti. Šalyje viešpatuoja revoliucija. Pradžioje šios savaitės, valdžios kareiviai nuveikė sukiličius apeilinkėse Tirano, ir rytus nuo Durazzo. Sukiličiams ligšiol sekėsi kariauti ir buvo betraukia sota-pilės link.

Nors sukiličiai ir pasidavė, bet pripažinti Wied savo karaliu jie atsisako ir reikalauja, kad jiems būtų duotas valdovas mahometonų tikėjimo. Daugelis iš jų reikalauja, kad tuo valdovu būtų Essad Paša, buvusias karės ministeris, ir dabar išvarytas į Italiją.

Kaip ten nebūtų, bet puikio-sios Wiedo nuomonės būti šalies valdovu neišsipildė. Persunkti pa-puolė jam šalį valdyti.

KOLORADOS DARBININKŲ KARĖ.

Dvidešimt vienas oficeris, ko-lorados milicijos, buvo teisiami karškojo teismo už plesimus, žmogžudystės ir kitus blogus darbus tuo laiku, kada buvo su-naikintas Liudlowas. Teismas pa-leistas iki 12 d. birželio ir ištarme bus apskelbta vėliau. Vienas kompanijos kapitonas teisinis, kad jo kareiviai užgulė šėtras tik tada, kada jos pradėjosi degti. Iš 130 vyrų visoj kompani-joj buvo 122 sargai ir mainų raštinkinkai. Kitas vadas vėl tei-sinasi, kad jis turėjęs viską daryti, kad ginti šalies vėliavą, kurią streikieriai su paniekinimu spiaudė.

Iš visų dalykų, kuriuos apie Kolorados straiką žinome vienas dalykas durią į akį, tai daugy-be ten apsigyvenusių svetima-tųjų. Anglekasių tarpe randasi žmonių iš visų Europos ir Azijos šalių: asiriečių, armenų, bulgarų, graikų, rusų, lenkų, austri-jiečių, kroatų, meksikiečių na ir lietuvių. Iš viso girdžiama 36 kalbos. Anglų ir amerikonių tė-ra mažiau nes 30 nuošimčių. Prieš straiką prie unių prigulėjo mažiau neg 10 nuošimčių. Straikieriai, neturėdami savo tin-kamų vadų, seka vadus, kurie at-keliauja iš kitų valstijų. Anglių-kasyklos priguli kapitalistams, kurių nei vienas negyvena Ko-loradoje, bet kur kitur. Sakoma, kad Rockefelleris nebuves Kolo-radoje per kokius dešimt metų.

Visą tai turint omenyje, bus aišku, kad Kolorados Valstijoj darbininkų karė yra tai sieti-

mųjų karė — Ateiviai darbinin-kai, ateiviai darbininkų vadai paeinantys iš unių, kurios turi savo svarbiausias stovyklas kur-kitur, bet ne Koloradoje, ir val-stijai svetimi kapitalistai. Val-stijai prisieina duoti tik ka-rės lauką. Taigi kiekvienas ga-li persitaisyti koks ter. gali būti padėjimas ir vietinių gyventojų ir kovojančias pusės atsinešimas. Juk visiems žinoma, kad ameri-kečiai svetimų reikalai savo pa-pe mėgsta.

Katalikiškos Žinios

MINERSVILLE, PA.

Gegužės 24, 25 ir 26 d. šv. Pranciškaus lietuvių bažnyčioje atsiliko 40 val. atlaidai.

Vietiniam klebonui kun. J. Dumčuii pagelbon atvyko aplin-kiniai lietuviai kunigai.

Žmonių per visas tris dienas ant pamaldų buvo prisirinkusi pilna bažnyčia. Išpažinties iš-klausyta 844 asmenų.

Pamokslus sakė šie kunigai: Gudaitis, Valaitis, Šupšinskas, Bartuška, Augustaitis. Ant pa-skutinių mišparų buvo daugiau-sia žmonių prisigrūdę.

Ačiū mūsų klebonui už jo rū-pestingumą. Jis intaisė tris nau-jus altorius mūsų bažnyčioje iš-šiaip jau išpuosė bažnyčią.

Nors Minersville pašaukta, kad yra lizdas šliuaptarnių, bet yra ir gerų žmonių, kurie sa-vo pavyzdžiu patraukia ir be-dievių prie tikėjimo, kurie pra-deda lankyties į bažnyčią. Ši-met keletas atėjo tokių ir pri-cirė prie parapijos ir atliko šv. išpažintį, kurie nebuvo buvę bažnyčioje per 10 metų.

Parapijonas.

Katalikų persekiojimas. Gra-navos mieste, Podolijos gub. Ru-sijoje, gubernatorius išleido įsa-kyką atleisti visus katalikus žė-mietijose tarnaujančius.

Danija. Katalikų skaičius Dani-joj nuolat auga. 1864 metais te-nai buvo tik 400 katalikų, dabar gi skaitoma 12000. Kasmet apie 200 danų pereina į katalikų tikėjimą. Katalikų kunigų Danijoje esama apie 80 ir apie 500 vienuolių. Kasmet išdygsta vi-tai nauja bažnyčia, tai katalikiš-ka mokykla ar šiaip labdarin-ga įstaiga.

Zalcburg, Austrijoje. Austrij-os katalikai jau senai rūpinasi įsteigimu Zalcburgo mieste katali-kiško universiteto. Universiteto naudai pastarais laikais sparčiai renkamos aukos. Dabar jau su-rinkta 4 milijonai 337269 kro-nų.

Katalikų skaičius. Visuose pa-saulio kraštuose katalikų skai-čius siekia 301 milijono. Ka-talikų lotynų apeigų skaitoma 194 milijonai, likusieji-gi kitų apeigų.

Prancūzija. Čia ėmė platintis paprotys, pagal kurio numirėlio gimnės ir prieteliai viečj vai-niko ir gėlių, užperka šv. mišias ir gauna tokius raštelius, kur už-rašoma vardas ir pavardė to, už kurį skiriamos šv. mišios ir jei norima, auktojoto vardas — pa-vardė. Tieji rašteliai padedami ant katalafio laptų, o paskui juos pasiima artimas mirusiojo gi-

minė. Išties tai gražus paproty.

Vengrija. Uždrausta pirkties iš žydų maldaknyges, rožančius škaplierius.

Praejusį utarninką Šv. Tėvas šventė, savo 79 metų sukaktuvė. Jo gyvenimas parodo tikrą demokratizmą: gimęs ir augęs valstiečių pasiekė aukščiausią bažnyčioje vietą, kurią jis turi jau vienuoliktį metai.

Peterburgas. 4 gegužės atsibuvo iškilminga konsekracija vyskupo Pr. Karevičiaus. Iškilmė atsiuvo Šv. Kotrinos bažnyčioje. Dalyvavo daug publikos, kuri buvo nepaprastai įvairi: susirinko daug augstų valdininkų ir šiaip diduomenės. Po konsekracijos buvo pietūs, per kuriuos naujas vyskupas apturėjo daug pasveikinių ir linkėjimų.

Rymas. Apeigų kongregacija svarstyti klausimą dėl pakėlimo šventųjų skaičių Orleano mergelės paskirtas 26 geg. (s. k.). Visi kongregacijos nariai kardinolai ir prelatai pakviesti duoti savo balsą prie pakėlimo šventuosiu esamųjų stebuklų. Paties pakėlimo dar šiais metais nesitiki.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

ATHOL, MASS.

31 gegužės atsibuvo susirinkimas dar senenai susitvėrusios "L. Vyčių" kuopos. Iš pradžių turime gerą pasisekimą. Per tris susirinkimus prisirašė daugia, kaip šimtas narių. Matyti, kad "Vyčių" kuopa gyvybos pasekmingai, nes Atholio jaunimas labai noriai prie jos dedasi. Kiti jaunimo rataliai pradėjo grįžti ir iš ten jaunūmenės pareina prie "Vyčių". Nors ligšiol dar "Vyčiai" neapreikšė gabumų, bet jau rengiamasi prie darbo. Nutarta dalyvauti apvalkiojime, spaudos sukaktuvė, iškilmė, kuri atsišus 14 d. birželio. Tą dieną bus pasilinksminimo vakaras su dainomis, deklamacijomis ir lietuviškos žaislės. Dalyvaus ir maži vaikai, kuriems leista išmokyti kas patinkama. Šiaip artimiausieji vaidins "Švarkas ir milinė".

Tokia tai pradžia veikimo jaunų "Vyčių". Galima tikėtis, kad "Vyčių" gerų vaisių ant mūsų tautiškos dirvos.

Guodžių Marytė.

WORCHESTER, MASS.

Kad atitaisius ir plačiau palankius korespondenciją iš Worcesterio, indėta "Draugo" No. 22, maloniai meldžiū neatsiakyti artimiausiam gerb. tamstų laikraščio numerįje išspausdinti šį mano laišką.

Tulas "Teatre Buvs" del ypatingo keršto minėtoje korespondencijoje su ironija ir panieka melagingai aprašo "Dailės ir Mokslo Myletojų Draugiją" ir jos darbus, norėdamas užkenti jos tolimesniai darbavimosi.

Pirmiausiai, jis pašiepia D. ir M. M. Dr., kad ji garsina, jog "Monna Vanna" yra plačiai visame pasaulyje pagarsėjęs veikalas, ir tuo parodo vien savo nežinystę. Jis nežino, kad tas veikalas yra tikrai pagarsėjęs, kad jis yra išverstas į daugybę kalbų, kaip anglų, vokiečių, italų, ispanų, rusų ir t. t. To veikalo autorius Maurice Maeterlinck yra žinomas visam civilizotam pasauliui ir statomas vienoje eilėje su Ibsenu, kaip vienas iš didžiausių dramaturgų. Taip, laikraštis, "Theatre" No. 158, rašydamas apie "Monna Vanna", kurią Fevrier perdirbo į operą, pažymi "as a play, by Maurice Maeterlinck, it is familiar to all the world". Matoma, p. Teatre Buvsiam nežinoma buvo, kad tas veikalas buvo plačiai vaidinamas, dalyvaujant taip garbingų aktorų kaip Mnu Georgette Leblanc — Maeterlinck, Mary Garden ir t. t. Veltui p. Teatre Buvs pajaukia dalykus apie kuriuos jis tiek ismano, kiek "asins ad lyram".

*) Kaip p. Maurice'o Maeterlinck veikalas, yra žinomas visam svetui.

D. ir M. M. D. Nepermainė savo vardo kaip tą nori prirodyti p. T. B., bet tik del patogumo sutrumpino vardą "Dailės ir Mokslo Myletojų Draugija" "Aidas". "Dailės ir Mokslo Myletojų Draugija". (Prirodymai siunčiu pereiū ir šių metų apgarsinimus.) Taip kad p. T. B. bereikalingai šmeižia minėtą draugiją, kad ji žmonės apgaudinėjusi.

Apie pereiūtį metų vaidinimą, kurį p. T. B. pavadino "netikusių" buvo rašyta bešališkos ypato "Drauge" pereiūose metuose, kuri pripažino jogei aktoriai puikiai atliko savo rolę. Tas dardro kad ir čia grynas p. T. B. išmisas.

D. ir M. M. Dr., kurios tikslas yra ne vien vaidinti, bet rengti paskaitas, koncertus, literatūros vakarus ir t. t., vaidino daugiausiai veikalus iš lietuvių gyvenimo, kaip "Pabaigtuvės", "Nepaėjus nėr ko kasti", "Alyvos žydi" irgi labai artimas lietuvių gyvenimui. Paskutiniame laike Worcesterstėje dažnai vaidinama įvairios komedijėlės bei faršai įvairių teatrališkų kuopų, kuriuos patenkino tą dalį lietuvių visuomenės, kuriai geriau patinka cirkas negu teatras.

D. ir M. M. Dr., norėdama patenkinti tobulesnį skonį inteligentiškesnės publikos vaidino iki kartą "Monna Vanna", ir užsipelnę ne tik jos prielankumą, bet ir pagyrimą. Tie kurie supratė veikalą buvo pilnai patenkinti vaidinimu. Nepatenkinti buvo tik p. T. B. ir jam panašios ypato, kurios visuomet "damnant quod non intelligunt."

Tos tai ypato švilpė iš ko p. T. B. taip džiaugiasi. Be abejo, nės ir jis dalyvavo kartu su savo draugais, kurie del keršto ir užvydumo tuo tikslu atvyko salėn, potam dar per laikraštį girsiai savo vulgarisku pasielgimu! Skaitant p. T. B. patarimus ne-noromis prieina nusivylimui. Jie taip primena iš Krilovo skakinių patarimų asilo, kad lakštingala pasimokyti giedoti pas gaidį.

Nei vienas iš aktorių nevaikščiojo užsisukęs nuo žmonių. Jei Monna Vanna vietoje kalbėjo pušiau nusisukus nūb žmonių rodydama pro šėtos angą į savo pilį, ar Kolonna žiūrėdamas į pareinančią iš priešo stovyklos "Monna Vanna", tai delto, kad to reikalauja tą drama.

Keista, kad dagi tokius dalykus, kaip žmonių skaitius, p. T. B. paduoda melagingai, nes žmonių buvo pilnutė salė. Garsinama buvo už poros esvacių prieš vaidinimą, ką p. T. B. pažymi "iškalno" tarsi norėdamas, kad garsintų po vaidinimui. Mūsų vaidintojams labai pageidaujama kritika, bet kritika rimta sąžininga, ir kritikuoti privalo tik ypato žinančios dalyk, bet ne ypato, kurios pažista drama iš dviejų, trijų komedijėlių, ir kurios teatre lankėsi du, tris kartus savo gyvenime, ir neturi mažiausios nuovokos apie pamatinius kritikos principus.

A. Blažys.

* Pasmerkia tai ko nesupranta.

SHERANDOAH, PA.

29 Geg. Aušros dramatiška draugija pirmą sykį vaidino veikalą: "Ponas ir Mužikai". Nors dar jauna draugija ir pirmą sykį su veikalu scenoje, bet vaidino neblogiausiai. Publikos buvo pusėtinai tvarka pavyzdinga. Malonu pažymėti, kad viršminėta draugija yra katalikiška, taigi nuo šio laiko ji parūpins ir daugiau duoti mums gerų, rimtų vakarų. Pirmą mus vaisingavo cecilijų draugijos.

Dabar Shenandoryje net plėkia teatrali baliai. Kasyklose darbai eina gerai. Žmoneliai jau aprimo nuo senobinių bažnytinųjų ergelių, tik dauguma dažnai viešiu salėnuose skandymai sunkiai uždirbtus centus. Balandėlis.

PERU, ILL.

(St. Bede College).

Gegužio 25 d. šių metų, vietiniai lietuviai moksleiviai turėjo su airiais gimęs. Gimė tema buvo: "Rusijai priklausanti tautos daugiaus nukentėjo persekiojimų, negu Airių tauta". Lietuviai gynė du lietuviū: A. Martinus ir V. Stulpinius; airius T. Sommers ir A. Zemeran. Gimė klausėsi daug moksleivių, nes visais bu-

vo žingeidys. O kas indomiausiai, kad lietuviai su atsizymėjimu laimėjo. Po gimė A. Linkus angliškaitė referatą temoje: "Mano gimtinis kiemas ir šalis". Gimė ir referatas nemažą įspūdį padarė tarp švietimtaučių, taigpi arčiaus supažindino juos su Lietuva ir lietuviais. Vienas profesorius išsitarė, kad dabar žinosi me kas tai yra Lietuva ir koks skirtumas tarpe lietuvių ir lenkų, rusų ar vokiečių. Zeta.

ATHOL, MASS.

30 dieną gegužės Aušros Vartų Motinos Dievo draugystė turėjo iškilmingą apvalkiojimą. Kiekvienas narys dalyvavo pasipuošęs draugystė ženklais. Lietuvių jaunimo benas pagrėžė gana smagų maršelį. Žmonių buvo pilna bažnyčia.

Guodžių Marytė.

PHILADELPHIA, PA.

29 dieną gegužės Juozapato draugija surengė balių su šokiais. Susirinko labai daug jaunūmenės. Iš pradžių labai gražiai išrodė. Buvo vykusai prarikalba, kuri išaukė publikos užsiganėdinimą. Bet po prakalbos visi sėdo salėje už stalų ir pradėjo ragauti alutį ir kitus svajinamus gerimus. Ant galo pasidarė tokie linksmys, kad šaukimams "ura" nebuvo galo. Nesmagų įspūdį padarė Philadelphiaiškio tokiu apsiėjimu per draugijos balių. Laikas, rodos, išmesti rudąjį skystimą bent per draugijos vakarus. Tą patį vakarą turėjo balių ir šv. Magdalėnos draugija. Čia ir ta pati tvarka. Pakaleivis.

WORCHESTER, MASS.

Gegužės 30 dieną tarp Worcesterio lietuvių yra pažymėta kaip viena iš iškilmingiausių dienų, nes toje dienoje lietuviai katalikai šventė sukaktuvės 10 metų atgavimo spaudos Lietuvoje.

Iškilmė prasidėjo 9 valandą ryte, kuomet draugijos: Aniojų Sargų, Marijos Vaikelių, šv. Onos, Marijos Vardo, Saldž. Širdies V. Jėzaus, šv. Jurgio, šv. Liudviko tvarkiai maršavo iš salės į gražiai išpuoštą bažnyčią, kur jas sutiko iškilminga vargonų muzika. Suėjus visiems į bažnyčią prasidėjo pamaldos (Mšios ir Te Deum laudamus), kurias atliko kun. K. Vasiliauskas. Po mšių kun. J. Jakaitis pasakė pritaikintą pamokslą, kuriame išrodė tautos priešus, nurodė kaip lietuviai privalo gyventi, idant būtų tikrais tautiečiais, bei skaitino mylėti tėvynę, savo tautą ir dorą. Po pamokslų draugijos iškilmingai grįžo į parapijinę salę. Apart draugijų in corpore buvo ir taip žmonių, taip kad per pamaldas buvo prisirinkus pilnutėlė bažnyčia. Žinoma, buvo ir tokių net draugijų, kurios atsisakė iškilimėse dalyvauti, mat anieks kvėpia biskį daugiau cecilizmas, negu tauta ar bažnyčia.

Po pietų iškilmybės tęsėsi tam tyčia pasamdytoje salėje, kurią prirenę Saldž. Vardo Jėzaus draugija. Čia tāsias sukaktuvės lietuviai paminėjo prakalbomis, dainomis, eilėmis bei įvairiais pasilinksminimais. Kalbėjo kun. Jakaitis pažymėdamas tos dienos svarbumą. Kun. K. Vasiliauskas išdėstė lietuvių vargus prieš spaudos atgavimą, atgavimo spaudos istoriją bei veikimą po spaudos atgavimui; ragino remti Kairiukščio Lietuvoje sumanytą, patšai prižadėdamas išmokėti "Žiburui" ir "Saulėi" 100 rub. Kun. P. Saurasaitis vaizdžiai nupiešė blaivybės reikalą; p. Česnulevičius savo kalboje daug su teikė lietuviams pamokinančių dalykų. Prakalbų tarpuose žymenijai vietinio choro dainininkai akompaniuojant vietiniam vargonininkui p. Čižauskui sudainavo gražią keletą dainelių. Ypatin-gai puikiai sudainavo "Kur ba-kužė samanta" p. nia Čižauskie-nė. Labai gražią dainelę dainavo ("Pamylėju vakar" — S. Šim-kauskas) p. lė Ona Kraipavičiūtė, tik kad lyg rodos tingėdama dai-navo, turbūt dainelės gražuom neantėjai. Deklamacijos irgi nu-sisakė gražiai, ypatingai puikiai permistatė p. lė Alakalaitė, Ki-minakaitė ir Simonaitė lietuvi-ai tautiškuose rubuose. Toliaus tęsėsi ligi vėlam vakarui visu-

draugiškas, blaivus pasilinksminimas. Negaliu iškesti čia dar nepažymėjęs, kad tarp jaunųjų atsiranda keletas nepadorių šokių mylėtojų; pasilinksminimų vedėjai turėtų paprašyti tokius "ponačius" ar "panaites", ydant jie su patykomis išeitų visiškai iš svetainės.

Lapymas.

MONTREAL, CA.

Gegužės 31 dieną moterių šv. Onos draugija turėjo balių ir vaidino "Katriutė". Balius buvo neperdidelis; žmonių atsilankė mažesnis skaičius, negu į pradėjus vakarus. Teatras, žodžiu sakant, neperblogiausiai nusise-kęs. Buvo galima tikėtis pama-tyti puikiaus vaidinant, kad tik būtų truputį daugiau pasimoki-nę roles, nes kai kurie artistai ant scenos pasirodė be minties. Tikimės toliaus vaidins geriaus. Tikrai pasakius, pas mumis labai sunku yra surengti ką geresnio. Nors yra dailios jaunūmenės ir užtektinai, bet darbuoties ko-griam geresniam užmanymui ir su žvaže sunku surasti. Kaip del pašapės ir tam panašiai, tai tiek o tiek prižiū.

Čia, gegužės 24 d. š. m. soci-jalistai surengė balių ir teatrą. Žmonių atsilankė užtektinai. Salė nors buvo mažikė, bet prikimta žmonių, mat, žingėdavo kiekvienas pažūrėti, kaip nusiseks teatras. Tat-gi ir nusisekė puikiai. Pasirodė ant scenos kuni-gas, o po kiek laiko moteriškė su centais. Moteriškė papylē centus ant stalo ir prabilo, — tai ant mikių. — Kun. brukit ir užrėžė centus nuo stalo. — Atsiimk, man nereik. Moteris apsisukus į kitą šoną ir pama-čius paveiklų P. lėš švenčiausios kabanti ant sienos pradėjo pik-tažodžiai ir pavykšlų (mat buvo scenoje pakabintu du paveikslu P. lėš švenčiausios ir kančia Vieš-patės Jėzaus Kristaus) Tuo kart sujudė publika ir šoko kas ką sugriebė mūši cecilikus. Daugu-ma iš cecilijų per langus išsoko, o nekuri gavo apkulti nuo krik-ščionių. Dabar eina bila už su-mušimą cecilijų ir nežinia kas bilą laimės. Vičiūkas.

Red. prierašas. Geriau į tokius vakarus visi nesilankyti, neg nuėjus mušties. Mušimas, blogas kovos būdas. Mušėjai nusikalsta netik prieš šalies vyriausybę, bet ir prieš dorą, tikė-jimą ir žmoniškumą.

ROCHESTER, N. Y.

Gegužio 17 d. šv. Cecilijos cho-ras vaidino penkiaveiksmį gyve-nimo vaizdėlį: "Žmogūdišiai". Šitas veikalas yra gana įspudin-gas, daug galingų scenų ir drange juokingų gali žiūrėtojas pamatyti, ypatingai daug pagr-žimo tautiški šokiai ir dainos, ku-riomis buvo pajavairintas vaidini-mas. Visi aktoriai, išskyrus vie-ną, šv. Cecilijos narių choro na-riai, ir galima pasakyti, kad šiame mieste tai geriausieji ar-tistai-mėgėjai, kurie ką tik vai-dino, visados pasirodydavo ga-na puikiai. Bet šį kartą nusise-kė nevisiškai puikiai. Į lošm-inejo net penkiolika ypātų; kai-kurie iš jų silpnai mokėjo savo roles, kiti nemokėjo jų nuduo-ti. Puikiausiai vaidino L. Jan-čiūtė — A. Šermukšnio žmo-na; ji gerai mokėjo atmintinai savo rolę ir ją gana gyvai ir na-turaliai nudavė; per visą laiką žiūrėtojas galėjo patėmyti jo te tvirtos moters būdą; taip pat A. Senkus — rolėje A. Šermuk-šnio, ir A. Širvinskas — rolėje seno kareivio, pasirodė gana ge-rai, galima buvo matyti jų išsi-gilimą į savo roles ir suprat-i-mą savo užduotis ant scenos. O Zdanavičiūtė — rolėje senės Šermukšnienės, nurodė seną mo-terį neblogiausiai, bet jos iškal-gal buvo labai neaiški, kur tik reikėjo smarkiau kalbėti, ten iš-ėjo tik rikšas, o žodžių nebuvo galima suprasti, per tai ir jos rolė gana įspūdinga ir grandin-ga, pasliko be vertės ir net išėjo juokinga. Ne kaip atliko savo ro-lę V. Danilevičius, — Antano samdininkas įsimylėjęs į savo šeiminnko žmoną; jis nemokėjo gerai atmintinai, galima buvo patėmyti, kaip aktorius, padaręs ilgoką pauzę, klausėsi ką pasa-lyks suforius, o jeigu taip, žino-ma, negali būti kalbos apie gerą nudavimą; gaila, nes tai buvo

viena iš svarbiausiųjų rolių. Vi-si kiti, turintieji mažesnes roles, nudavė vidutiniškai gerai.

Pasibaigus vaidinimui, šv. Ce-cilijos choras, visos merginos tautiška pasirengė, pasirodė ant astrados, ir pritariant lietuvių benui, sudainavo porą dainelių: "Sudiev Lietuva" ir "Eisim se-sės į darželį", išėjo gražiai.

Reikia pagirti, kad viršminė-tas choras uoliai darbuojasi ne-tik Bažnyčios, bet ir tautos la-bui. Štai dabar, prieš pradė-siant lošimą, buvo išdalyti pro-gramai, ant kurių spindėjo tie gražūs ženkleliai: "Tautos iš-das", tai puikiai pradžia ir geras pavyzdys visoms kitoms draugi-joms ir kuopelėms panašiai pa-daryti; apart to tasai choras su- rengia teatrą bent porą kartų į metus; jų pelną, pasilikę sau tik mažą dalį, skiria parapi-jai, ir taip į trumpą laiką inta-lė bažnyčioje: guminę karpetą, gražų šoninį altorių ir liktorius ir dabar patraukia puikų mišolą. Už taip gražius ir prakilnius darbus didi garbė Rochesterio šv. Cecilijos chorni.

Lietuvos Sūnus.

WATERBURY VAKARAI.

Seimo delegatams palinkiminti Waterburio jaunimas paruošė po-rą labai malonių vakarelių. Tų vakarelių žirdis buvo š. Water-burio vargonininkas ir žymus mū-sų visuomenės veikėjas J. Kovas. Jis indėjo į tuos vakarelius visą savo sielą, gabumus ir milžinišką trisvą. Jo didžiausias nuopelnas yra tame, kad į tas pramogeles įsukė visą prakilnųj Waterburio lietuvių jaunimą ir vaikus, ir priauglius, ir suaugusią jaunū-menę. Matėme šimtus jų gra-žiai žaidžiančius ant scenos tau-tinūs žaislus, klausėme didžiausius chorus (didžiųjų choras 79 žmonės) dainuojant tautines dai-neles ir visa tai meiliai glostė žmonių širdis, jausmus ir stipri- no lietuvišką dvasią. Savo ope-reten "Palangos Mergelė" (siu-žetas panašus "Birutėi") auto-rius daug indėjo lietuviškos šir-dies ir gabumo. Praėjo ji maloniai, švelniai, labai gyvai ir įvai-riai. Ypač gražiai tautiniai žai-slai ant scenos su dainavimais. Kitą vakarą — koncertas: cho-rai, duetai, kvartetai — aži-niškai priuosta, gražiai išpildyta. Nebent vieną galėtume užmesti: veik visų motyvų vienodumą mo-netoniją. Gerb. Kovo kompozici-jas ir harmonizacijas, kad ir ki-tais vardais pavadintas, lengva buvo atspėti; visur prasimušdavo ta pati tvergoji siela: rami, švel-ni ir labai lietuviška. Jo tvari-niuose neieskok didelio artizmo, augstos technikos, bet jos tavę glostys, džiugins, nes jos savos, lietuviškos. Tėdian nors ir gra-žiausios būtų, jeigu tau lieps iš-klauyti kelių dešimčių pagreči-mu to paties autoriaus vienodų tvarinų — atsisbos ir didžiausiam muzikos mylėtojų. Tad ir galė-tume palinkėti Waterburio jau-nimui ir jo vadui — atsiminti ir kitus mūsų kompozitorių ir ha-monizatorių, kurių šiandien, ačiū Dievui, jau nebe stoka.

Tautos gimno nauja kompozici-ja — visiškai nemusisėkusi. Šiaip jau už visa ačiū! Valio Water-burio jaunimas!

SHEBOYGAN, WIS.

Birželio 7 d. Bažnytinėje sa-lėje atsibuvo gražus pasilinksmi-nimas su vaidinimais ir dainomis. Pasilinksminimą parėngė Nekal-to Prasiidėjimo P. šv. Mergaičių draugystė.

Pirmiausiai mergaičių tribalsis choras padainavo "Sėjau Rūtą" ir "Per girėlę ejau". Toliaus vaidinta vieno veiksmo komedija "Cigonė". Padainuota dar nie-ku negirdėti dvi daini.

Litūnų įspūdį varė antroje dai-noje duktė nusiskųdama motinai apie jos nelaimingą išteikėjimą už girtuoklio vyro ir kad jau nie-ka negalinti sugrįžti pas moti-nėlę.

Kaip vaidinimas taip ir dainos gana gerai nusisekė, plojimai del-nų mažai kada liovėsi.

Vadovavo visame vietinis var-gonininkas J. Kudarka.

Apsieita be svaigalų, tik su be-alkoliniais gerimais.

Svirplys.

BROOKLYN, N. Y.

4 d. birželio mirė "Vienybės Lietuvninkų" leidėjas J. Paukš-tis, Laidotuvės bus 8 d. birželio. Lai buna jam lengva svetimoji žemėlė!

P. M.

LIETUVOJE. ĮVAIRIOS ŽINIOS.

(Iš laikraščių)

Kaunas. "Saulės" draugija pa-galios nupirko iš miesto plečių, ant kurio yra pastatyti "Sau-lės" namai.

Lietuvių draugijos. Per 10 me-tų lietuvių draugijos išsiplėtojo gana žymiai. Viso labo lietuvių draugijų priskaitoma dabar į 94. Kai kurios iš tų draugijų turi sa-vo skyrius, kaip antai "Blaivy-bės" draugija turi apie 190 skyrių, "Saulės" 68, "Žiburys" ir "Ry-tas" taip pat turi po kelias de-šimtis.

Kaunas. Lietuvių Dailės paro-da šimet Kaune turi gerą pasi-sekimą. Žymiai apsilanko netik lietuvių, bet ir svetimtaučiai ei-na pasigėrėti. Sako, kad ir iš provincijos kaimiečiai atvažiuoja lietuvių dailės parodos pasiži-rėti.

Žagarė. Kauno g. Nuo balan-džio vietinė taupomoji-akoli-namoji kasa pradėjo pardavine: ūkiškuosius įrankius pagaminus "Vilijos" fabrikos Vilniuje Ma-noma statyti savus namus, ku-riems dabar jau yra sudėta 6 tūkstančiai rub.

Gardinas. Miesto viduryje užėta požeminis urvas, sujungtas su katalikų bažnyčia.

Kašadarai. Kauno g. Vilkiškių sodžiaus 21 ūkininko visi triobė-iai akimirksniu nuėjo pelenais, taip kad dabar tame sodžiuje 21 žeimyna liko be duonos ir pa-stogės. Vyriskiai tą dieną bu-vo išėjo į žalias ant jomarko, namieje buvo likę moterėlės ir vaikai. Dabar vilkiškičiai ža-da skirstyties vienasėdžiais.

Vilnius. Valdžios užtvirtinta nana lietuvių draugija "Vil-niaus lietuvių senai remti drau-gija". Naujai draugijai gimta pakils lietuvių scenos dailė Vil-niūje.

Panėdalis. Kauno g. Atidarė "Vilijos" skyrių. Tame, sako, pasidarbavęs kun. Kazliškis.

Ilkiai. Kauno g. Vagis apvogė vartotojų draugijos sankrovą. Prekių išnešė už 900 rub. ir 10 rub. pinigais.

Mažeikiai. Kauno g. Čia gyve-natis, p. J. Vaičiūks, visuomenės gerai žinomas artistas gavo iš Kauno gubernatoriaus leidimą statyti nuo 7 d. balandžio ligi 25 lapkričio š. m. miestuose, miesteliuose ir sodžiuose Kauno gub. 34 veikalus, kiekvienoje vietoje nedaugiau 3 kartų.

Palanga. Kauno g. Palangoje įsikūrė draugijėlė automobiliams pirkti. Vazių žmonės tarp Lie-pojaus ir Palangos. Galima tikė-ti, kad pagerinta komunikacija tarp šių dviejų miestų dar pa-daugis svečių skaitių per vasarą.

Vilnius. Sustreikavo tramvajų tarnautojai, reikalaudami pakėlimo algos ant 20 kap. Strei-kuojančių skaičius viena diena buvo 300 žmonių. Tramvajų valdyba sutiko jiems pridėti po 10 kap. vadinasi, pusę reikau-jamo pakelti mokesnio. Tarnau-tojai sutiko, tik su ta sąlyga, kad tramvajų valdyba pasirūpintų iš vyriausios valdybos pridėti jiems ir antrą 10 kap.

Kaunas. Nemunu dabar plau-ko 17 garlaivių, daugiausiai žydų. Kaune susitvėrė nauja krikščio-nių draugija, kuri rūpinasi pa-didinti redaktoriui bausmė 2 mėnesiais.

Joniškis. Kauno g. Šimet vėl miestelį aplankė didelis gaisras.

Sudegė 2 gyvenamosios tribos ir 11 kitokių. Ugnis labai greit išplito, kad negalima buvo beveik nieko išgelbėti. Sudegė 1 arklys, 7 karvės, 9 kiaulės, 4 avis, 2 veršiai.

Liaudies mokyklos Kauno gub. Liaudies mokyklų Kauno gub. buvo 724, iš jų pačiam Kauno mieste 35, apskrčio miestuose 39 ir apskrčiuose 650. Moksleivių lankė liaudies mokyklas 39,684; tame skaičiuje 27,487 vaikiniai ir 12,197 merginos, vadinasi ber-naikių dvigubai tiek, kiek mer-gaičių. Per metus mokinių skai-čius liaudies mokyklose pakilo 5,300, iš priežasčių atsiradimo naujų inkurtų mokyklų.

Moksleivių tarpe buvo 33,108 katalikai; 1,834 pravoslavai ir 4 792 kitų krikščionių tikybų. Liaudies mokykloms laikyti 1912 metais išleista 600,079 rub. Kiek-vionos mokyklos laikymas sky-rium siekė 963 rub. 20 kap.

Obeliai. Kauno g. Mergaičių ūkio mokyklos kursą šiuomet baigiančios apie 20 mokinių. Dauguma jų jau gavusios pakvietimus į vietas.

Marijampolė. Suv. gub. Įveda-ma elektros apšvietimas.

Pušalotas. Kauno g. Šniurų kai-me Didžiąją Pėtnyčią sudegė 8 ūkininkų bemaž visi triobėšiai.

Linkmenis. Kauno g. Valsčiaus susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 500 žmonių — vyrų ir mo-terų, vienbalsiai nutarė užda-ryti monopolį ir restorantą. Jau-nimas būtų įsteigta guberniji-nė mokslo archyvų komisija.

Rokiškis. Kauno g. Čia steigia-ma dramos — muzikos — dainų draugija "Kanklės".

Kaunas. Vidaus reikalų mini-steris pranešė Kauno gubernato-rius nesuradęs jokių kliūčių, kad Kaune būtų įsteigta guberniji-nė mokslo archyvų komisija.

Mažeikiai. Kauno g. Prekyba Mažeikinose stovi gan augstai. Beveik kasdien mėsos, pilnos, tu-tės žmonių tai šiuo tai tuo pre-kiuojančių. Vietiniai krautuvi-ninkai ir vertelgos gerai pel-nosi, bet tie krautuvininkai, tai žydai ir lenkai. Lietuvių vos dvejetas ar trejetas krautuve-lių. Mūsų žmoneliai dar vis neraugūs į prekybą ir visoki pelną žeria nuo savęs į svetim-taučių kišenes.

Kaunas. Tulas J. K. norėjo siųsti prekes garlaiviu padėjęs lietuvišką antrąją. Del to pa-rašo tik prityręs daug nemalonu-mų turėjo grįžti namo su prekė-mis. Kontoro ponas perspėjęs, kad priims vien lenkiškai ir ru-siškai rašytus antrašus, kuriuos jis tegali perskaityti. Šis atsi-tikimas parodo, kaip ponai lenki-ninkai taikosi prie mūsų šalies piliečių. Išties, jiems rūpi-Ne-muną paversti Visa.

Nedzingė. Vilniaus g. Vilniaus apygardos teismo rūmai nagrinė-jama indomija žydų Nedzingės kle-bono kun. Steberio su p. J. Zi-linsku. Nedzingės bažnyčios ko-liatorium Tėvuko palikimu Zi-linskis privalo iš savo dvaro mo-kėti kasmet 400 rub. Nedzingės klebono užlaikyti. Žilinskis tą savo tėvuko testamentą pildė. Prieš tris metus Vilniaus vysku-pijos valdytojas cirkuliaru įve-dus Nedzingės įvias pradeda-mas pamaldas lietuvių kalba — Nedzingė gyna lietuvišką pa-rapiją — p. Žilinskis liovjais pil-dė savo tėvuko testamentą. Spėjama, kad jis taip darąs Vil-niaus endekų inkalbėtas.

Kauno apskr., prasidėjo nesudarant trijų gabenamų iš vienos vietos į kitą. Darbą prižiūri Kauno apskr. žemės tvarkosios komisijos technikai.

Liksenos. Netoli Liudvinavo (Kalvarijos apskr., Suvalk. gub.) ant šepetų kranto darbininkai bekaudami kalkes rado didelę molinę čerpę, prie jos gėlinę jėgą ir geležies kirvuką su skylių galo, — toliau kiek užtikio visio žmogaus kaulus, šale galvos mažutę čerpę, ant kaklo misinę, pažavavusį laną, ant rankos bronzotą irgi branzinį. Randama daugiau nei kaulų. Matyt tenai buvęs kapinynas. Iškasenos yra indomios ir galima šis tas išnagrinėti.

Šiauliai, Kauno gub. Pradėjo gabenamų Lietuvon darbininkai ateiviai. Kauno ūko Draugijos taipininkavimui jau praragabenta jų kelėtas šimtų į šiaulių apskritį, daugiausiai pareikalaujama į dvarus.

Tilžės, Prūsų Lietuvoje. Tilžės klūbas pernai metais įsteigta per metus priaugo ligi 112 narių. Per tuos metus buvo 50 valdybos posėdžių, taisytas Duonelaičio vakaras ir žiemos šventė. Dabar nutarta pasisamdyti didesnius būtas ir aprūpinti jį lietuvių stiliaus mebliais.

Lieplaukė, Kauno gub. Lieplaukėje buvo labai plačiai išsiplatinęs alapas dektinės pardavinėjimas, bet dabar akcijos valdininkai pradėjo dažniau apsilankyti ir gaudyti dektinės „kupčius“. Pastarieiems užėjo blogi laikai.

Alkmenė, Kauno g. Miestelyje apilinkės ūkin. bendr. atidarė garo varomąją sivistinę. Jos in-taisymas atsiėjo apie 10 tūkstančių rub. Išdirbama sivistas, sūriai, varškė. Bendrovei labai sėkmingai.

Krakės, Kauno gub. Gegužės 5 d. Kraikių miestelį ištikob aisu gaisras. Išdegė miestelio centras: 102 gyvenamųjų namų, pakaitant kitųjų trobesių, be pastogės paliko 206 šeimos. Nuostoliai neapskaitomi.

NAUJIENOS.

New York. New Yorko prieš salinąs lyga apskelbė konkursą parašymui straipsniui temoje „Kiek atseina dvidešimt milijonų dolerių takaisi surenkami už pardavinėjimą svaigiamų gėrimų, New Yorko gyventojams dora, protu, ir tt.“ Už straipsnių parašymą skiriama dovanos: \$1000, \$500, \$300, 200 ir penkios po \$100. Straipsniai turi būti neilgesni, kai 5000 žodžių, atspausdinti rašomąja mašinele. Konkursą gali stoti New Yorko gyventojai arba lankantieji New Yorko mokyklas moksleiviai.

Chicagoje blaivybės klausimą pradeda taip pat kelti aikštėn. Čia tuo rūpinasi, taip vadinama jaunų žmonių pilietinė sąjunga. (Young People's Civic League.) Jie rengiasi šiais metais išieisti daug savo veikėjų su paskaitomis ir prieš alkoholinėmis parodomis.

Leavenworth, Kas. Čia mirė 82 m. D. Truax. Mirė ir džiaugsmo. Jis buvo kelėjime 25 m. ir gavo paliausavimo popierus. Paėmęs popierus iš džiaugsmo mirė Brangi žmogaus laisvė.

Pekinas. Kynuose. „Baltasai vilkas“ kuris su savo pasekėjais siautė po Hupe, Hahano, ir Šensi provincijas pradėjo deginti kaimus ir miestelius Kausu provincijoje.

Quebec, Can. Birž. 4. palaidoti 12 nusikandusio laivo jureiviai. Laidotuvės atsiuvo labai iškilmingai. Pamaldos buvo laikomos katalikų ir anglikonų bažnyčiose.

Jefferson City, Mo. Chicago mėsos kompanija traukiamą teismą už nelegalią pasieglimą perkant smetoną ir sviesto taukus.

Londonas. Sufragistės variusios savo nekultūringus darbelius įvairiose įstaigose, pradėjo užpildinti

neti bažnyčias. Praėjusią nedėlią pamaldų laike, jos susigrūdė į Westminsterio katedrą ir į Bromptono bažnyčią. Kasdien kędar jos išsimany.

Duquoin, Ill. Daktaras D. W. Dunn atsisakė eiti pas buvusį miestelio majorą gydyti jo sušaus, ir už tai inpykęs pacientas ištraukė revolverį ir mirtinai nušovė. Nušautasai daktaras, per kelius metus gydydavo majoro šeimyną, bet majoras už jo darbą atsisakė mokėti. Daktaras padavė kolektorui ir atsisakė eiti pas jį ligonio lankyti. Už tai liko nušautas.

Sesanne, Prancūzija. Metinėj orlaivių parodoje, sprogo balionas, kuris sužeidė 60 žmonių. Kelėtas iš jų mirtinai.

Toronto, Ont. Praėjusią subatę palaidoti 17 salaveišių, kurie mirė po nelaimingam atsitikimui su laivu „Princess of Ireland“.

Garry, Ind. Čia rengiamos apvaidžiosios ramiai neprigulybės dienos (Fourth of July). Programa indėtas skaitymas Jungtinių Valstijų Konstitucijos, kuri bus skaitoma 26 kalbose. Tarp jų, žinoma, bus ir lietuviškai.

Philadelphia, Pa. Pennsylvania vauvy. tuijaas WG-v. ags (e. a. jos geležinkelio kompanija vietoj seniau vartotų rašyto kvotimų darbininkus priimant pradėjo vartoti naują, vadinamą Munsterbergo psichologiską kvotiną. Šituo būdu kvotiant vartojama įvairios lempų šviesos ir kitokie įrankiai, kuriais galėtų ištirti darbininko gabumą.

Albany, N. Y. Subatoje, vietinės sufragistės ir jų užtarėjai iškilmingai maršavo po miesto gatves, nevezint į karštį, kuris visą dieną kepino maršuotojus. Vakare buvo skaitlingi sufragistės susirinkimai.

Londonas, Anglijoje. Subankrutio gerai žinoma firma Chaplin, Milne, Greenfell & Co. Toji firma varė bankos ir pirklybos biznį. Ji turėjo užtikrinto kapitalo apie 1750000 dolerių. Bet įvairioms spekuliacijoms pridirbtai skolų apie 5000000 dolerių. Banka nusibankrutio del susilpnėjimo pramonės pietų Amerikoje, ypatinai Brazilijoje ir Peru.

Rymas. Šv. Tėvo Pians X. sveikata gerokai sutvirtėjus. Nors jis jau turi 79 metus amžiaus, tačiau jaučiasi tvirtesniu ir sveikesniu neg prieš du metus.

Londonas. Iš čia praneša, kad atrasta daugelis aukso ligšiol nežinomose vietose. Britiškosios Guinomos. Aukso užtikta miškuose apie 25 mylias nuo Savanna.

Konstantinopolis, Turkijoje. Birželio 6 d. 5 nauji trobesiai buvo pasvęsti su tam tinkamomis apeigomis. Tie trobesiai tai nauja Amerikos kolegija merginoms. Jie buvo pradėti statyti 1910 m. ir atsiėjo į 750000 dolerių. Iškilimę dalyvavo Turkijos žmonių švietimo ministeris, kuris atstovavo sultaną ir kitus augstesnius asmenis.

Paryžius. Reno Viviani nepasiekė sudaryti gabinetą. Prezidentas Poincare pakvietė Delcassę, buvusį užrubežinių dalykų ministrį, paimti tą darbą. Delcassė buvo ligšiol žinomas, kaip Voikietijos priekšas, bet pastaruoju laiku voikiečių ciosoriaus ir Delcassė dalykai susitaikė.

Belfast, Airijoje. Ulsterio unitistai, kurie taip baisiai šaukė prieš Airijos autonomiją, nusprendė tylėti, iki toji autonomija neineis į praktikos veiksmę.

Denver, Col. Viešpatystėje mirė Henry O. Wice, iš Texas. Jam mirus medinėje kojoje, rasta 8000 dolerių bankiniais popieriais. Išskoma paveldėjų.

Detroit, Mich. Vienas šio miesto pilietis užmokėjo inegois takų vieną centą. Mat jo ineigu per praėjusius metus būta \$2,500.51. Už 2500 dol. mokėti nereikėjo. Už 51 centą užmokėjo

vieną centą. Parašė čekį ir gavo iš valdininko palididijimą. Tą centą iškollektuoti vyriausybei atsiėjo apie \$1.50. Mažas uždėris, bet yra tokių, kurie tokių takų užmoka tūkstančius dolerių.

CHICAGOJE.

„Drauge“ N. 21 tulas S., nupeikė merginų ir moterų Sv. P. M. Rožancavos draugiją, kodėl atidėjo pirmo surengto vakaro, paravinęjo svaiginamus gėrimus. Sako moterims nepritiktų svaigimus gėrimus pardavinėti. At norėu žinoti, kodėl nepritinka? Gal nepritinka moterims pašalpinė — draugiją turėti? Gal susirgus turi sakyti nepritinka? Draugiją šaukties, nes jei moteriškė, ar mergaitė, prigulėdamos prie pašalpinės draugijos kreipsis į savo draugiją tai gauna pašalpą ir paramą, kurią išmokėti reikia pinigų. Todel draugija turi stengtis juos uždirbti arba gauti iš kur nors. Jeigu minėtam vakarė nebūtų buvę bufeto, tai draugija, beabėję, būtų savo prikišus ir jaunai draugijai tas būtų labai užkenkęs. Už bilietus gauta 27 dol., o tik vieniems muzikantams išmokėta 26 dol. O kur kitos išlaidos k. t. salė, rengimas vakaro ir t. t. Taigi gali tik tas mus nupiekti, kam nerūpi draugijos gyvybė.

Pagalios juk moteris turėjo šaly svaiginamų gėrimų ir bealkolinį — k. t. saides, papso, ir k. kurių daugiausia pardavė. Taigi moterų vakare buvo ir ne svaiginamų gėrimų, apie kuriuos nei pusės žodžio p. S. neprisitarė. Matai Tamsta, moters tave neisgania. Jeigu pats nenorėsi. Kitam nurodyti, kas nepritinka tai lengva, bet pats to prisilaikyti kažin p. S. ar megino. Juk p. S. ne viena kartą turbūt, nepasakė, jog nepritinka vyrų vakarų rengėjams, kad alkoliniai gėrimai turėti nepritinka. O juk jų kiekvienas vakaras dar stipresniais gėrimais būfetas inrengtas.

Turbūt žino p. S. kad draugijai nemaža iš to parama. Jeigu nebūtų buvę mūsų bufeto ir jame svaiginamų gėrimų, tai manot, kad mylintieji tuos gėrimus nebūtų lig sočiai išsitraukę... šali esančiame salitūne. Todel melidziane mūsų šį atsakymą p. S. patalpinti Jūsų gerb. laikraštį.

Sanarė. Paaikškinimą talpiname, bet partartume, rengiant vakarus stengties išvengti svaiginamų gėrimų. Ypatinai moters turėtų tai turėti omenyje, nes nuo girtybės moters daugiausia nukentėia ir antrajoms turi rūpėti namų gerovė daugiau neg vyrams.

„Dr.“ Red.

7 d. birželio, „Birutės“ draugija nuo Bridgeport'o surengė pikniką. Išvažiavo už miesto toli į vakarus. Ten apsirinkę puikią vietelę nuo vėlybo jau rytą, bet ligi vėlybai naktiniai naujoms tyru oru traukdami jį savon krutinėn. Kaip smagu, pametusi miestą traukė ir nešvariajo atmosferą surasti ramiai žavė. Jančiais reginiais vietą pajavairinti vaidentuvė.

Minėtan piknikan susirinko gražaus jaunimo. Kadangi diena buvo nepaprastai karšta, — atėmė energiją būti vikriais užtat maž buvo žaisliu ir kitų įvairumų. Šiaip turėta skanus pietus, per kuriuos praskambėjo vieno, kito prakalbta taikoma ir jaunima, kad lavintusi, tobulintusi susipietę ir rimtas draugijas, pasistačiusias tikslus auklėti toki jaunimą. Čia buvo nurodyta „Birutės“ draugijos nuopelnai jau daug pasidavusios o ateityje žadančios darbiau pasidaruoti toje srityje.

Vėlai grįžome namo prisikvėpavę, atsisavinę ir patenkinti gaivinanciu oru.

Pasibaigė ilgai besitęsiantis plytų dirbėjų striakas. Darbas prasidėjęs trumpu laiku, susitaukinta toms pačioms sąlygoms, kurios buvo paduotos prieš tris savaites. Darbininkai gaunantieji mažiau kai 40 centų ir valandą gaus vieną centą viršum. Darbdaviai turės pilną tiesą darbininkų atleisti ir priimti darban.

Striakas prasidėjo kovo 9 d. ir nors tik 2000 darbininkų plytų dirbančių testreikavo, bet

striakas išvarė nuo darbo apie 150000 darbininkų. Trukstant plytų daug namų statytojų neturėjo ko veikti.

Prasidėjo darbai plytų dirbtuvėse, kuriose striakavo darbininkai nuo pat kovo 9 dienos. Plytų darbininkams pradėjus dirbti su taisame namų statymo darbai, kurie del stokes plytų visai buvo apstoję. Mat unijistai vežėjai atsisakė vežti plytas iš dirbtuvių, o jei kas ir parveždavo, tai unijistai murininkai, atsisakė tokias plytas vartoti. Bet striakeriams susitaikius viskas pradėjo eiti savo keliu. Dirbti dar nepradėta, bet jau viskas prie to darbo rengiamos ir netrukus darbas bus tikroje tvarkoje.

Viršum 300 Chicagoje gyvenančių žuvėdų išvažiavo šią savaitę į Žuvediją praleisti linksmam vasaros laiką. Daugelis iš jų išvažiavo aplankyti savo giminių, kurių čia begyvendami taip pasailgo. Kiti išvažiavo linksmam praleisti vidurvasario šventę. Jų tarpe matyti įvairių pramonininkų, mekanikų ir kitokių žmonių.

Chicago. Ateinančią nedėlią (birž. 14 Lincoln Parke bus atidengtas paminklas garsiam vokiečių raštininkui poetui Goethe. Atidengimas bus atliktas labai iškilmingai. Bus ir pats paminklo dirbėjas prof. Hermann Hahn iš Municho, Vokietijos. Parodoje žada dalyvauti daugybė vokiečių draugijų Chicagoje ir daugelis įžymių Jungtinių Valstijų ir Vokietijos veikėjų ir mokslo vyrų.

S. L. A. SEIMAS.

Priešpat S. L. R. K. A. Seimui, tame pačiame mieste, Waterbury, Conn. atsiuvo seimas S. L. A. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir „Tėvynės Myletojų Draugijos“.

S. L. A. seime dalyvavo 59 atstovai, nors buvo laukiama 64. Seimo vedėjas buvo: pirmninkas — St. Gegužis, jo pagalbininkas — J. Tareila, sekretorius — V. K. Račkauskas. Be valdybos išrinkta dar komisija kuopų inešimų tvarkimui, skundu, apeleacijų, nutarimų ir rezoliucijų. Seimas sutiktas labai iškilmingai. Turėta keletas iškilmingų vakarų, daug šnekėta ir pasakyta daug gražių kalbų.

Didelį trūkumą pakėlė naujai padirbtoji tautiškoji vėliava, kuria priėmė gausiu rankų plojimu.

Seimo sesijose nutarta keletas dalykų. Visus nutarimus paduodame iš 23 num. „Tėvynės“.

Čia rašoma, kad norėta sujungti sekretoriaus ir izdininko urėdus. Po ilgų diskusijų prieita prietokio nutarimo: naujam sekretoriaus izdininko urėdumui taisykles išdirbs Istatų Komisija; tas taisykles turės priimti visuotinis balsavimas ir visą tą klausimą patvirtins ateinančias Seimas. Jei visuotinis balsavimas priims tas naujas taisykles, tai permaina Pildomojejo Taryboje galės įvyktį nuo 1916 metų.

Visi kuopų inešimai sulig permainingų mūsų Konstitucijoje, sulig naujų pašalpos skyriaus laipsnių, vaikų skyriaus ir t.p., pavesta galutinai apdirbti Istatų Komisijai, kaip to reikalauja mūsų Konstitucija. Komisijai paskelbus pleną ir visuot. balsavimui tai pleną ir naujas taisykles priėmus, sekantis Seimas pasiels pagal didžiūnos mūsų narių norą. Jei didžiūma narių reikalauja pašalpos skyriaus augstesnių laipsnių, tai jie ir bus įvesti.

Iš kitų inešimų, kuriuos Seimas svarstė ir priėmė, pažymėsime sekancius. 1. — Blankų sutrumpinimo klausime įsakytą Pild. Tarybai pagaminti kuoaikšniaus ir kiek galint trumpas blankas: kaip pavyzdys pridutu Seimui blanka draugijos „Fraternal Order of Eagles“. 2. Padidinti „Tėvynės“ iki 8 puslapių dabartinio formato nuo 1 d. liepos šių metų. „Tėvynės“ padidinimo komisija (Mikolainis, Gugis, Račkauskas, Širvydas ir Damijonaitis) pridavė Seimui „Tėvynės“ ir SLA. ekspensų fondan implaukimų bei išleidimų samatą ir rekomendavo įtaisyti „Tėvynės“ spaustuvėje „Linotype“. Komisijos samata ir rekomendacija priimta vien-

balsiai. 3. — Prieglaudos Namų klausimas išrišta toje prasmėje, kad išrinkta komisija ir jai pavesta būtinai vykinti gyvenamą Prieglaudos Namų sumanymą. 4. — D-ras Jonas Basanavičius vienbalsiai ir visų narių atstojimu užtvirtinta SLA. Garbės Nariu. Kiek vėliaus, 13-kai delegatų raštu inešus, irgi viso Seimo atstojimu pripažinta SLA. Garbės Nariu Dr. J. Šliupas už jo nepelnus lietuvių, o ypatingai Amerikos lietuvių, tautiniam kili-mui padarytus. Seimo prezidiumas abiem Garbės Nariams laiškas apie tai pranešė. 5. — Užtvirtinta naujai išrinktoji Pildomoji Taryba. 6. — S. L. A. pinigų nelaikyti bankose, bet sudėti į valdžios gvarantatos popierius (Government, Municipal and School Bonds), nešančias 4½ iki 5½ nuosimę. 7. — Prie SLA. įsteigta Fondų Polit. Kankiniamis šelpti. 8. — Įsteigta SLA. Moksleivių Stipendijos fondas. 9. — Ateivių šelpimo klausimą po ilgų diskusijų nutarta paimti į S. L. A. glėbą ir bendram darbui kvesti SLRKA. ir kitas didžiūnas organizacijas, kad sukėlus kapitalą ilginiui būtų galima užlaikyti Lietuvių Imigrantų Namus New Yorke. 10. — Kuopų buvo inešta rinkti Amerikoje rezolucijas, kuriose būtų reikalaujama Lietuvai autonomija. To-kių rezolucijų svarbiausis tikslas — tai sukelimas žmonėse savivaldos troškimo, auklėjimas įnose politiškos sąmonės ir apreiškimas pasauliui, jog lietuvių tauta irgi turi tiesą savystoviai gyventi. 11. — Apmokant pašalpas, algas ir kitokius reguliarius išmokėjimus, ant išmokėjimo ordery privalo pasirašyti S. L. A. Prezidentas, Sekretorius ir Izdininkas. 12. — J. Pankšio sveikatos ir reikalų stoviai ištirti paskirta komisija: J. Petrauskas, A. Kundrota ir J. Liutkauskas. 13. — Plačiai ir nuodugniai apsvarsėsi SLA. užregistruomo klausimą, kad seni SLA. nariai mokėtų nuo amžiaus, paves ta Istatymų Komisijai užsiimti tuo dalyku ir supažindinti su juo narius, aiškinant tai organe. Pakui, Komisijos išdirbtas taisykles turės SLA. nariai perbalsuoti. 14. — Atspausdinti atskiroje knygoje Žemaitės veikalą „Kėlionė ir Sidlavė“, už kurį honoraras yra jau senai apmokėtas. 15. — Papildyti „SLA. Istorija“ bent 50 — 60 puslapių, kur būtų aprašytas laikotarpis nuo 25 Seimo iki paskutiniųjų laikų. 16. — Pild. Tarybai pavesta užregistruoti Susivienijimą Canadoje. 17. — Nutarta netalpinti „Tėvynėje“ jokių medikalių, stebuklingų, neteisingų ir nužirėtinų apskelbimų.

Tautiškus Centus Seimas šitaip paskirstė, pagal Finansų Komisijos patarimą: Našlių ir Našlių ūch Fondui — \$165; Prieglaudos Namų Fondui — \$100; Ateivių reikalams — \$250; SLA. Stipendijos Fondui — \$150; Tautos Namams Vilniuje — \$100; Kančiniams — \$100; Vištaliaus vardo pašalpa — \$60 SLA. knygu leidimo literatūros fondui, Liet. Inform. Biūrai — \$50.00, Jovaro ūkui — \$27.54; „Litvai“ — \$25. Viso labo išdalinta visuomenės reikalams — \$1,027.54 arba su prisistomis Seimui aukomis — \$1,310.32.

Prieš pat Seimo rinkimų rinkimui, priimta surašas kandidatų, kuriuos nominavo SLA. Prezidentas ir Sekretorius. Visi kandidatai liko užtvirtinti. Seimas išrinko sekančias komisijas: 1. — Kontrolės Kom.: J. Ambraziejus, J. Bendoraitis ir M. J. Vokietaitis; 2. — Teismo Kom.: J. O. Šir-nudys, K. Karsokas ir Olga Bobinienė; 3. — Istatų Kom.: P. F. Bradėlis, Ant. Šliakys ir K. Gu-Šliupas, L. Šernas ir J. Banulis; 4. — Apšvietos Kom.: Dr. J. Šliupas, L. Šernas ir J. Banulis; 5. — Labdarybės Kom.: K. Jur-gelionis, T. Ratkevičius ir B. Kon-dratavičius; 6. — Imigrantų Kom.: V. Ambrozėvičius, Kl. Vil-kevičius ir Juoz. Ancerevičius; 7. — Kankinių šelpimo Kom.: V. K. Račkauskas, V. J. Šliakys ir Dr. A. K. Rutkauskas; 8. — Prieglaudos Namų Komisija: T. As-tramskas, A. Ivaškevičius ir M. Sarks; 9. — Finansų Kom.: J. Skritulskas, A. Bieržynskas ir J. Damijonaitis.

Ateinančiam Seimui, kurs turės vadintis „29-tas ir 2-ras Dvime-

tinis Seimas“ vieta paskirta Pittsburgh, Pa.

T. M. D. VI SEIMAS

Tomis pačiomis dienomis buvo laikomas Tėvynės Myletojų Dr. seimas. Seime dalyvavo 27 delegatai.

Draugioje turto esama bėganties reikalams 1,346,57 ir geležiniame kapitale \$1,075.81. Išviso \$2,422.38. Kiek draugija turi knygomis nežinoma, nes išduodamasai knygiaus raportas pasirodė nesuprantamu. Draugija turinti 85 kuopas, kuriose esama 1963 nariai.

Buvo sumanyta, kad draugiją suvienyti su S. L. A., bet sumanymas be svarstymo atmetas.

Literatūškas komitetas pranešė, kad draugija turi pasaves šituos rankraščius:

1. Duonelaičio raštai. 2. Strazdelio raštai, (vienai ir kiti Gabrielio surinkti). 3. „Sirdis“ (M. Gri-gionis vertimas). 4. „Didžiųjų vyrų mintis kiekvienai dienai“ L. Tolstojaus. Nutarta: Duonelaičio raštų neleisti, nes jau juos išleido M. Piasekaitės-Šlapelienės knygynas, Vilniuje. Strazdelio raštai yra jau rengiami spaudai. Su M. Grigoniu baigiamas jau tarties. Tolstojaus veikalas liks pakol kas nespausdintas.

J. Gabrys pasiūlė draugijai išleisti encyklopediją, kurią jis užvadintų „Populiarią praktišką encyklopediją arba T. M. D. universitatę“. Encyklopedija turėtų apimti sekančius dalykus („Tėvynė“ No. 23).

1) Matematikos mokslai: 1. logika, 2. aritmetika, 3. algebra, 4. geometrija, 5. trigometrija, 6. astronomija; 2) Pritaikintieji fizikos mokslai: 1. fizika, 2. mechanika, 3. elektra, 4. chemija 5. orlaivinykystė; 3) Gamtos mokslai: 1. geologija, 2. botanika, 3. zoologija ir gyvulių anatomija; 4) Istorikieji mokslai: 1. visuotinioji istorija, 2. visuotinioji geografija, 3. Lietuvos istorija, 4. Lietuvos Geografija; 5) Kalbų ir literatūros mokslai: 1. Lietuvių kalbos istorija ir gramatika; 2. Lietuvių literatūra; 3. Anglų kalbos pamatai, trumpa literatūros apžvalga, 4. Vokiečių kalbos pamatai ir trumpa literatūros apžvalga, 5. Prancūzų kalbos pamatai ir trumpa literatūros apžvalga;

6) Ekonominiai ir socialiniai mokslai: 1. politiškoji ekonomija, 2. tautiškoji ekonomija, 3. sociologija; 7) Prekybos mokslai: 1. komercija, knygvedyba ir finansai, 2. dailraštis; 3. stenografija; 8) Dailės mokslai: 1. pašymas ir teplojimas, 2. skulptura, 3. muzika;

9) Fiziškas auklėjimas: įvairūs kūno miklijimai ir tautiniai lietuvių žaidimai. Toki encyklopedija būtų 33 tomų ir tuo skirtusi nuo kitų encyklopedijų, kad būtų „ne pavydale žodyno“, bet pavydale atskirų tomų (knygų), kuriuose nuosekliai suprantamai ir visuomenės prieinamai bus išvildintos viena po kitai viršminėtos mokslo šakos (kiekvienam tome atskira mokslo šaka).

Sumanytojas randa galimū išleisti tokią encyklopediją bėgyje 5 metų. Šitaip apskaitinčiam: 1915 m. išeitų 2 tomai, lėšotu \$2,500; 1916 — 4, lėšotu \$5,000; 1917 — 5, lėšotu \$6,000; 1918 — 6, lėšotu \$7,000; 1919 — 7, lėšotu \$8,000; 1920 — 9, lėšotu \$9,000. Išviso \$38,000. Kiekvieno tomo būtų spausdinta po 5,000 egzempliorių. Encyklopedijos leidimo dalykė nieko nenutarta. Vėliau nutarta: 1. Kasmetai leisti nors po vieną knygą, 2. išleisti Dijonizos Poškos raštus, 3. išleisti ankstybuosius Šerno raštus. 4. Išleisti T. M. D. knygu katalogą.

Valdybon išrinkti: Pirmininku D. A. Zimontas; vice-pirmininku Dr. A. K. Rutkauskas; sekretoriu J. Žemantauškas; Izdininku A. Povilaika (senas); išdo globėjais: Balnis ir Zelvias. Knygynas J. Damijonaitis. Lietratiškas komitetas — B. K. Balutis, J. O. Širvydas ir V. K. Račkauskas. Organu „Vienybė Lietuvninkų“ redaktoriui paskirti 100 dol. honoraro nuo Seimo iki „Seimui“. Knygių paskirti 5 dol. algos mėn. ir 5 dol. rendos.

IR TAI NEAPLENKIME.

Laikė didžią darbimečio mūsų tautos kultūrinime — ačiū nenuilstantiems, darbininkams, atsižvelgus į dirbtąjį lauką, jau galime pasigėrėti nuveiktais darbais. Labai malonu. Tik vieną dalyką labai svarbų tautos gyvenime lyg stengiamės užmirti — spleknti.

Nors dažnai mes susiduriame su tuo nemalonumu, bet kasdien kėdel ligšioliai vis paliekame jį kaip buvus. Tuo dalyku yra mūsų teatras, kuris stovi gan žemame laipsnyje. Ypatinai čia Amerikoje, kur kultūra stovi aukštame laipsnyje, mūsų apsilėidimas labai žymus. Apie tai jau buvo kėliuose laikraščiuose rašyta, nusiškusta, bet tuo viskas ir užsibaigė.

„Vienybė Lietuvninkų“ neseniai teisingai išsitarė: „Kol neturėsime nuolatinių teatralių grupių, (gal trupų), patol mūsų teatras nepagerinamas“. Ir t. t.

Tuomet tik geriausius veikalus matytume ant scenos, jie būtų tinkamai atvaizdinti. Tik nuolat tuo darbu užsimant, tai galima atlikti, nes kitaip nors ir norint nepajėgiame. Pažvelgkime mes į kitataučius, pas juos jau tas gyvenimas ir gana pasekmingai. Nėra abejonės, kad ir mums tas sektusi, tik daug drąsos ir energijos.

Tai būtų vienutinis kelias, kuris duotų mums progos pakelti dabartinį tebeuikstantį „balaganinį“ teatrą.

Sutvarkyti tokias skrajojančias teatralės grupes yra daugybė plėnų, apie tuos plėnus reiktų mūsų scenos žinovams pasnėkėti.

Laikraščiai beabejonės tam būtinam reikalui aptarti vietos nepagalais.

Vėliau paduosiu savo nuomonę del šio dalyko įvykdimio. Tuo tarpu prašau mūsų inteligentų, laikraščių ir k. apie tai pamastyti.

Stepas Mingilas.

AČIŲ „DRAUGUI.“

Peru, Ill. Sv. Bedo kolegijos lietuviui moksleiviai veltui gavomė „Draugo“ išleistas knygas. Už ką tariame ačiū. Linkime „D.“ geriausiu pasisekimu. Taip pat linkime, kad „Draugas“ rastus, kiekvienoje grįčioje.

Turime pastebėti, kad mūsų knygynas trumpu laiku gerokai pasididino už tai ačiū aukuotojams. Šis knygynas nemažai įspudį daro net svetimatėiams, ypač tiems, kurie mažai težiņojo, apie lietuvių.

Su pagarba knygiai.

A. J. Garuckas, A. Linkus.

Naujos Knygos.

Dainos vasaros grašybių. Antra laida, 1914. Psl. 33. Kaina nepažymėta.

Abi knygti prisiuntė M. G. Valasko spautuvė. Kensington, Ill.

Vagis Vienaveiksmis dramatiškas paveikslėlis pr. Upton Sinclair, vertė K. Baronas. Chicago Ill. 1914. Psl. 21 kaina nepažymėta.

Vairas Literatūros, dailės, mokslo, visuomenės ir politikos laikraštis. No. 8.

lėjimas del kilusio pačioje pabai-
goje skandalas.
Seimas užbaigiamas malda, va-
dovaujant naujami dvasiskam
vadovui kun. Jakaičiui.

KAS DUMIA AKIS DARBININKAMS?

"Drango" pastaba (21 No.)
apie darbininkų klausimą sujudi-
no, sukėlė mūsų socialistas.
Mat ligšiol jie tarėsi turį pa-
siemę monopolį darbininkų kla-
usimo gvidenimo ir rišimo ir ma-
nė vieni tegali rūpintis darbi-
ninkų reikalais; o čia dabar
"Drangas", tų pasmerkusių ka-
talių laikraštis, irgi išdrįsta sa-
vo nuomonę tarti. Tai jau ne-
devanotina. Tad plikime gi jį!
Pagal žigoną ir makaras. Ci-
clikai emė kolioties ir keikties
("Keleivio" 22 No.). Su jais ne-
gi susineksi. Jiems galima tik
palinkėti suktūrinti savo kalbą
ir kovos būdus su idėjiniais prie-
šininkais. Daug rimčiau atsilie-
pė "Naujienos" (No. 14), su
kurios malonu bus pasidalyti
nuomonėmis. "Naujienos" tik
perdrąsiai prikiša "Drangui"
neteisybę, kuomet rašo:

Kad socialdemokratų rengiasi,
valandai išmūšus, vesti suogan-
tuotą proletariją ir krūviną ko-
vą, tautai yra grynas "Drango"
išmislas. Nei vienam o nei vie-
nam rimtoms socialistų rašte
nerasi nieko panašaus. Bet visu-
se tuose raštuose rasi pasakytą
visai ką kita.

Tuos tai "Naujienų" žodžius,
dovanokite, mes negalime kitaip
pavadinoti, kaip tik akių dumi-
mų mūsų darbininkų. Ir Mark-
sas, ir Engelsas ir kiti social-de-
mokratijos tėvai ir vadai pripa-
žįsta būtiną reikalingumą kru-
vinos revoliucijos, nes, pasak jų,
kapitalistų tvarka geruogai ne-
pasiduosianti, taigi, ir socializ-
mas galės įvykti tik kruviną-
ja revoliucija. Kad tai būtų vi-
sai aišku, mes priversti esame
užsitiuoti žodžius socializmo šū-
lų, kurių raštų turbūt "Nau-
jienos" nepavadija "meritais".
(Darome tai kitoje vietoje).

Tiesa yra tai, kad socializ-
mas, kaip doktrina nuolat kei-
siasi. Seniau akiai visame kame
laikytasi Markso teorijų, nesiti-
kėta jokia darbininkų buvimo pa-
gerinimo prie šio kapitalistinio su-
rėdymo. Priešingai, sąmoningai
eita prie klaidinio darbininkų
skurdo, kad socialinė revoliucija
greičiau galėtų įvykti. Žvairuo-
ta, net ir korporacija (vartotojų
draugijas), kurios žymiai geri-
no darbininkų padėjimą. Many-
ta, kad jos tik nustums taipoln
revoliuciją. Nesitiktėta taip pat
nieko doro iš įstatymų lei-
dimo darbininkų reikalais prie
šios kapitalistinės tvarkos. Pa-
akui vienok atėjo revizionistai
(perkartytojai Markso paskelb-
to "dogmatų"). Susidarė naujos
taiknesės srovės, kurių tikslas ge-
rinti darbininkų padėjimą ir prie
šios tvarkos ir surėdymo, su-
naudoti darbininkų laimėjimai
parlamentus, kooperaciją ir tt.
Tos srovės per paskutinįjį so-
cialistų kongresą Jenoje net
viršų paėmė. Žodžiu sakant so-
cializmas pasidarė daug tai-
kesnis. Tačiau, kada mes rašėme
apie socialistų ruošiamą revo-
luciją, turėjome omenyje visų
pirma akus pasekėjus Marksi-
nio socializmo, ir kurių skaičių
priderėjo ligšiol, kiek žinome,
ir mūsų socialistų vadai. Tai-
gi malonu mums čia pastebėti,
kad ir mūsų socialistų nuomonė
ne įvykusios žymios permainos.

Keista tai, kad "Naujienos"
drąsiai sako, kad katalikams ne-
rūpi iširti socialinį klausimą. Iš-
rodymui to jos sako: kas būsią
tada, kai darbininkai, ingiję,
mot "Drango" nuomonės, daug
moralės ir materialės pajėgos,
galėsios tarties, kaip lygus su ly-
giais — su kapitalistais. Ar
jiems nevalia būsią panortėti per-
galetį kapitalizmą, arba net ir
visai pasiliuosoti nuo jo. "Nau-
jienos" šį klausimą uždavusios,
džiaugiasi, kad čia katalikai nie-
ko atsakyti negalėtų, nes jiems
ir nerūpi darbininkų klausimas
iširti, o tik dumti jų akis.

Rašant pirmąją pastabą netu-
rėjome tikslu paduoti galutinio
iširimo socialio klausimo. Į ki-
tą "Naujienų" pasidžiaugimą at-
sakysime tik štai ką: Katalikų
tikėjimas neturi dogmato gnan-
čio kapitalistinės tvarkos. Sulig
Katalikų Bažnyčios mokslo ir

nuosavybės teisė nėra absoliutė,
visiška, bet tik dalinė. Visų
daiktų vienatėms tikras savin-
kas — tėra V. Dievas. Žmonės,
kapitalistai, tai turto nuomoto-
jai, turintieji išduoti apykaitai
prieš Dievą iš nuomotojams tur-
to. Bažnyčia nepasmerkia pri-
verstinio ekspropriacijos, išpa-
rimo turto visuomenės ar val-
stijos reikalams. Tad galime
paaiškėjus blogumui kapitaliz-
mo tvarkos, visos didžiosios nu-
savybės pereis į visuomenės ran-
kas. Ir Bažnyčia čia tik tiek te-
sikiš, kiek bus liečiama tikybos
ir doros sritis, socialiai gi kla-
usimą riš socijologai ir ekonomis-
tai. Tik jeigu pavartos darjoty-
lus, sakysime, žudyti kapitalistus,
Bažnyčia juos perspės ir pasa-
kys: neužmūšk. Ta permaina
turės įvykti ramiai keliu, ku-
riet visuo ten rimtai prie ju-
s pribrendusi, jos reikalą aiškiai
supratusi, galės įvesti jį be
didelių pasipriešinimų, be so-
cialiųjų katastrofų. Prie visa to,
žinoma, gali privesti darbi-
ninkų politiškos ir ekonomiš-
kos organizacijos. Tik grįžtame
prie savo tvirtinimo. Darbinin-
kai turi krauti sau visų pirma
doriškų turtus: kelti švietimą, do-
rą ir auginti vienybę. Tik švie-
sus, dori ir mokantieji laikyties
vienybės darbininkai galės ingy-
ti kitų pagarbą ir prielankumą
jų reikalams. Saumyliai, peštai-
kai, pilni keršto, neapkyntos,
patvirkę darbininkai (vadinasi
kaip tik tokie, kokius auklėja
mūsų socialistų spauda ir or-
ganizacijų) jeigu ir įstengų
padaryti pervartę, tai tik per
krūviną kovą, ir pervartę įvyki-
mę jie neįstengų išlaikyti socia-
lio ramumo ir rimtos pažangos
daryti jų kiojioje srityje. Todėl
tai mums labai nuostabu at-
rodo, kad "Naujienos" nuduoda
nesuprantančios, kokios revali-
cijos begalėsiančios būti socia-
lizmui įvykus. Kad būtų ramu-
mas, sąvartarpė meilė, visuomenės
gyvenime, reikia pirma ramumo
žmonių širdyje. Tokį ramumą,
meilę artymo, gali turėti tik do-
ri žmonės. Duok "Sakės" mėgė-
jams nors ir geriausių surėdymą,
jie sugrįš jį per kelias dienas.
Tokia nepakalbėsi apie prie-
dermės visuomenę, apie pa-
šventimo reikalingumą. Jis vis-
ką mastuos savo žemų reikalų ir
žingėdžių žvilgnių. Jisai iš so-
cializmo reikalaus nepažabotos
laisvės, tokios, kokią jisai šian-
dien supranta. Ar tokiems so-
cialistinės valstijos piliečiams
nereikės kareivių, prievaidų,
kalėjimų ir ar jie nesišiąs prieš
savo naujus ponus? Socialistai
tiki, kad jie visi stebūklingai per-
smainys. Bet argi nekeista? Katalikų
tikimusios stebūklus
atmeta, čia gi patį šį didžiausį
savo išvąjotą stebūklą tiki. Bet
mes, katalikai, į šitą stebūklą ne-
tikėsime. Mes, žinome, kas žmo-
nų tikrai ir giliai doru padaro:
tai religija, vienybė su Dievu.
Ir delto, kadangi ligšiol visa so-
cial-demokratija ėjo po bedie-
višką veliava, kadangi nedavė
savo pasekėjams doros pamato,
mes drąsiai galime sakyti, kad
ji neįstengs pasekmingai iširti
darbininkų klausimo. Darbinin-
kų pasaulis dar laukia naujų sro-
vių ir naujų vadų. Ir delto mes
tikime, kad krikščionių darbinin-
kų organizacijos, taip pat kiti
pradėjusios plėtoties įvairiuose
kraštuose, nors šiandien dar ir
nėra taip skaitlingos, kaip socia-
listai, tačiau jos turi gerą
ateitį ir daugiau galės nuveikti
darbininkų reikalams pagerinti,
vien delto, kad tas judėjimas —
yra doras judėjimas.

Aprašydami abelnus proleta-
rijato padėjimus (phases), mes
užtikome daugiau ar mažiau už-
slėptą civilisą karę, šelstančią
tarpe dabar esančios draugijos,
lig to, kur toji karė virsta atvi-
ra revoliucija ir kur prievartin-
gas nuvertimas buržuazijos guli
pamatu proletarijato valdžios (C.
M. 15).

Privėsdami keletą atsitikimų,
kur komunistai revoliucijonieriai
remia kitas partijas jie sako:
Vienų žodžių, komunistai visur
remia kiekvieną revoliucijos ju-
dėjimą prieš esančią (existing)
draugijos ar politikos dalykų
tvarką (C. M. 30).

Komunistai atsisako slėpti sa-
vo pažvalgas ir siekius. Jie at-
vira skelbia, kad jų tikslas gali
būti atsiektas tik spēka nuvertus
visų dabar esančių socialistiškų
sąlygų. Lai valdomosios klėsos
dėba nuo komunistų revoliuci-
jos. Proletarijai nieko negali nu-
stoti tik savo pačioms (C. M. 31).

Be viršūnių pabrėžtų dalykų mū-
sų dienų Vokietijos socialistų
vadas Bebelis, kalbėdamas Jenoje
1905 m. permatė socialistų au-
kilimą Vokietijoje, "Varžytinės
Rusijos šaldo smagenis mūsų val-
dininkų. Jie turi mirtingą baimę,
kad revoliucijos užsidegimas gali
pereiti rubėžij. Jie sako, jei tai
yra galima Rusijoje, kur nėra
organizacijų ir proletarijatos ir
gana silpnas, kas gali atsitikti
Vokietijoje, kame mes turime po-
litiskai apšviestas minias ir su-
organizuoat proletariją?

Julius Guesde (Kongrese Nan-
cy mieste, rugp. 13, 1907) žiūrėjo
į nuosavybės ir dirbtvųjų naikin-
imą su kairiųjų paniekinimu, jis
pataria kovą balsavimu vedamą,
bet jei tas būdas pasirodytų per-
silpnas jis pridėjo: Tai tik tie-
ra inžanga į ginkluotąjį sukilim-
ą. Toliau: Ginkluotoji revo-
lucija pasilieka galutinis išėjimas.
Kolektivė nuosavybė gali
tikėtai įsigyventi tik revoliucio-
nė veikme darbininkų klėsos —
proletarijato — organizuoto, kaip
partija.

Georges Sorel, vienas iš augštai
statomų darbininkų sąjungos as-
muo už savo partiją štai ką sa-
ko: Juo didesnis amatninkų są-
jungų išsivystymas, tuo daugiau
socialistai nesutikimai priims iš-
vairdą tikrų susirėmimų, kokius
turi kareiviai karės laiku. (Re-
flexions sur la violence" Move-
ment Socialiste, 15 june, 1905,
p. 162).

Reikia pridėti, kad darbininkų
sąjunga ir Prancūzijos socialistai
lai kosi tų pačių pamatų.

BRANGINKIME TIESĄ.

13-ame "Drango" numeryje
buvo išspaudinta "Dėdės" ko-
respondencija iš Cambridge,
Mass., kurioje jie užsipulė ant
Cambridge'o katalikų draugi-
jų, išvardindamas jų narius pika-
dėjais šv. katalikų tikėjimo ir
Bažnyčios. "Dėdė" taip piktai
išvardino juos už tai, kam tų
draugių ingaliotiniai suvirinkę
tarėsi apie tai, kaip iškrapščius
iš Cambridge'o kun. Krasnicką,
vietinį kleboną. Anot jų, mat,
draugijos negalėsiančios dar-
boties ant katalikiškai — tautiš-
kos dirvos, kol jų klebonu bū-
sis kun. Krasnickas. Žinoma,
"Dėdė" del to fakto dar netu-
rėjo teisės vadinti tų žmonių pik-
tadėjais šv. katalikų tikėjimo ir
Bažnyčios, juo labiau, kad jis sa-
vo korespondencijoje nei nenu-
rodė aiškiai priežasties, del ku-
rios jis taip sunkiai juos kaltina,
ir jo korespondencija pateko į
"Drango" tik per nepasitvirtin-
tą redakcijos darbininkų (re-
daktoriaus tuomet nebuvo na-
me). Ir įkai netrukus atėjo tų
išpravardžiuotų draugių protes-
tas ir pamatys sekančius išsitar-
imus: 4

Buržuazija negali egzistuoti be
nuolatinio revoliucionavimo iš-

dirbystės instrumentų ir čia kija
santikiai išdirbystės ir su jais
visos draugijos reikalų (C. M.
11).

Iš visų klėsų, kurios stovi prie-
buržuazijai šiandieną tik vienas
proletarijatas yra tikrai revoliu-
cijonieriška klėsa. (C. M. 14).

Žemesnioji vidurinė klėsa, ma-
žieji fabrikantai, amatninkai, val-
stiečiai, jie visi kovoja prieš bur-
žuaziją, kad išlaikyti savo gy-
venimą (existence), kaip vidu-
rinės klėsos dalį. Taigi jie yra
ne revoliucijonieriai, bet konser-
vatyvai. (C. M. 15)

Aprašydami abelnus proleta-
rijato padėjimus (phases), mes
užtikome daugiau ar mažiau už-
slėptą civilisą karę, šelstančią
tarpe dabar esančios draugijos,
lig to, kur toji karė virsta atvi-
ra revoliucija ir kur prievartin-
gas nuvertimas buržuazijos guli
pamatu proletarijato valdžios (C.
M. 15).

Privėsdami keletą atsitikimų,
kur komunistai revoliucijonieriai
remia kitas partijas jie sako:
Vienų žodžių, komunistai visur
remia kiekvieną revoliucijos ju-
dėjimą prieš esančią (existing)
draugijos ar politikos dalykų
tvarką (C. M. 30).

Komunistai atsisako slėpti sa-
vo pažvalgas ir siekius. Jie at-
vira skelbia, kad jų tikslas gali
būti atsiektas tik spēka nuvertus
visų dabar esančių socialistiškų
sąlygų. Lai valdomosios klėsos
dėba nuo komunistų revoliuci-
jos. Proletarijai nieko negali nu-
stoti tik savo pačioms (C. M. 31).

Be viršūnių pabrėžtų dalykų mū-
sų dienų Vokietijos socialistų
vadas Bebelis, kalbėdamas Jenoje
1905 m. permatė socialistų au-
kilimą Vokietijoje, "Varžytinės
Rusijos šaldo smagenis mūsų val-
dininkų. Jie turi mirtingą baimę,
kad revoliucijos užsidegimas gali
pereiti rubėžij. Jie sako, jei tai
yra galima Rusijoje, kur nėra
organizacijų ir proletarijatos ir
gana silpnas, kas gali atsitikti
Vokietijoje, kame mes turime po-
litiskai apšviestas minias ir su-
organizuoat proletariją?

Julius Guesde (Kongrese Nan-
cy mieste, rugp. 13, 1907) žiūrėjo
į nuosavybės ir dirbtvųjų naikin-
imą su kairiųjų paniekinimu, jis
pataria kovą balsavimu vedamą,
bet jei tas būdas pasirodytų per-
silpnas jis pridėjo: Tai tik tie-
ra inžanga į ginkluotąjį sukilim-
ą. Toliau: Ginkluotoji revo-
lucija pasilieka galutinis išėjimas.
Kolektivė nuosavybė gali
tikėtai įsigyventi tik revoliucio-
nė veikme darbininkų klėsos —
proletarijato — organizuoto, kaip
partija.

Georges Sorel, vienas iš augštai
statomų darbininkų sąjungos as-
muo už savo partiją štai ką sa-
ko: Juo didesnis amatninkų są-
jungų išsivystymas, tuo daugiau
socialistai nesutikimai priims iš-
vairdą tikrų susirėmimų, kokius
turi kareiviai karės laiku. (Re-
flexions sur la violence" Move-
ment Socialiste, 15 june, 1905,
p. 162).

Reikia pridėti, kad darbininkų
sąjunga ir Prancūzijos socialistai
lai kosi tų pačių pamatų.

BRANGINKIME TIESĄ.

13-ame "Drango" numeryje
buvo išspaudinta "Dėdės" ko-
respondencija iš Cambridge,
Mass., kurioje jie užsipulė ant
Cambridge'o katalikų draugi-
jų, išvardindamas jų narius pika-
dėjais šv. katalikų tikėjimo ir
Bažnyčios. "Dėdė" taip piktai
išvardino juos už tai, kam tų
draugių ingaliotiniai suvirinkę
tarėsi apie tai, kaip iškrapščius
iš Cambridge'o kun. Krasnicką,
vietinį kleboną. Anot jų, mat,
draugijos negalėsiančios dar-
boties ant katalikiškai — tautiš-
kos dirvos, kol jų klebonu bū-
sis kun. Krasnickas. Žinoma,
"Dėdė" del to fakto dar netu-
rėjo teisės vadinti tų žmonių pik-
tadėjais šv. katalikų tikėjimo ir
Bažnyčios, juo labiau, kad jis sa-
vo korespondencijoje nei nenu-
rodė aiškiai priežasties, del ku-
rios jis taip sunkiai juos kaltina,
ir jo korespondencija pateko į
"Drango" tik per nepasitvirtin-
tą redakcijos darbininkų (re-
daktoriaus tuomet nebuvo na-
me). Ir įkai netrukus atėjo tų
išpravardžiuotų draugių protes-
tas ir pamatys sekančius išsitar-
imus: 4

jis buvo atsiųstas ir kiojioje vė-
liau buvo išspaudintas 20-me
"Ateities" numeryje. Negalėjo-
me del dviejų priežasčių: 1) su-
siriško katalikų draugių in-
galiotiniai tarties apie bendrą
veikimą ant katalikiškai-tautiš-
kos dirvos. Bet jeigu tame susi-
rinkime kalbėti vien tik apie sa-
vą klebono iškilimą, tai iš to pasi-
rodo, kad jie labai menkai tesu-
pranta katalikiškai-tautišką vei-
kimą, jeigu visą savo veikimo
energiją tenkreipia iškrapėty-
mui nemėgiamo klebono, kad tų
katalikiškai-tautiškių veikimų
jos pastato tik pretekstu savo tik-
rajam tikslui — nuvertimui kun.
Krasnicko. To fakto paseklimas,
mūsų nuomone, ištato nepagei-
daujamojo šviesoj anas katalikiš-
kas draugijas; 2) nesikišdami į
vaidus kun. Krasnicko su parap-
jonėmis, mes esame tos nuomonės,
kad tie vaidai tai naminis parap-
jos dalykas, kad kaip begalo
liūdnas apsiereikimas katalikų gy-
venime, neprivalo būti visiemis
skelbiamas, kad jeigu parapja
bodėjasi savo klebonu ir norėtų
mūsų pasiliuosoti, tai tuo savo
nuru ir pastangomis neprivalo
visam pasauliui girties, kad štai,
žiūrėkite ir klausykite visas pa-
silpnas, kokie mes geri krapšču-
kai esame, mes iškrapščiome sa-
vo kleboną; kad toksai viešas
pasigyrimas perdaug įžeistų ir
nuskrastų tų aptariamąjį kle-
boną, kurs, iš vienos vietos iš-
banytas, negalėtų būti su-
tiktas gera žmonių širdžia kito-
je vietoje, nes visi jau turėtų
apie jį nustatyti kuoblogiausią
nuomonę, tuotarpu juk ir kuni-
gas gali matyti savo silpnas pu-
sės ir paklydimus ir gali steng-
ties juos taisyti; toksai gi vie-
šas paskelbimas užmuštų jį do-
riskai, nužemintų jį visiškai vi-
suomenės akyse ir užkirstų jam
kelią tolesniam gyvenimui. Štai
del visų tų priežasčių "Drango"
redakcija ir patarė Cambridge'o
draugijos išmesti iš protesto tą
vietą, kur jos girtasi savo pas-
tangomis prašalinti kun. Kras-
nicką iš Cambridge'o. Tačiau
draugijos su tuo mūsų pasidži-
mu nesutiko ir pareikalavo savo
protesto atgal. Spaudindami me
ji 20 "Ateities" numeryje
draugių ingaliotiniai "Drango"
adresu padėjo štai kokios žo-
džius:

"Tas atėjimas pirmiausia bu-
vo pasiūstas "Drango" redakci-
jai, t. y. "Drangui", kur tilpo
apšėrimas, bet "Drango" red.
išlaikiusi kelias savaites mūsų
raštelį gražiai atgal pasiūkinda-
ma, kad negali talpinti del to,
nes tuo būtų labai užgautas kun.
J. Krasnickas. Iš to pasirodo
aiškiai, kiek pas "Drangą" yra
teisybės. Keista delto, kad
"Drangas", bepolemiuodamas su
kitais laikraščiais, save įvadina
katalikų visuomenės laikraščiu.
Ar nebūtų geriau atvirai prisipa-
žinti, kad jis yra tikrai kunigų
laikraštis, ginantis juos jų dar-
belius, o su savo melagingomis
korespondencijomis piktinančią ka-
talių visuomenę? Tokios kores-
pondencijos, kaip pavz. iš Cam-
bridge'o, tikrai piktina katali-
kus. Taigi mes, draugių inga-
liotiniai, išreiškiam papeikimą to-
kiam laikraščiu, kuris melagys-
tėms talpinti atranda vietos, o
teisingam atšaukimui — tai pa-
sigaili."

Tuose žodžiuose mes, deja, ne-
matome geros valios tų, kurie
juos ištarė. Jie nutyli faktą de-
rybų su "Drango" redakcija, ku-
ris faktas parodo visai kitoje
šviesoje dalykų stovį. Jie žino,
kad "Drango" redakcija nesigai-
lėjo vietos jų protestui, o betgi
išvardino juos už tai, kam tų
draugių ingaliotiniai suvirinkę
tarėsi apie tai, kaip iškrapščius
iš Cambridge'o kun. Krasnicką,
vietinį kleboną. Anot jų, mat,
draugijos negalėsiančios dar-
boties ant katalikiškai — tautiš-
kos dirvos, kol jų klebonu bū-
sis kun. Krasnickas. Žinoma,
"Dėdė" del to fakto dar netu-
rėjo teisės vadinti tų žmonių pik-
tadėjais šv. katalikų tikėjimo ir
Bažnyčios, juo labiau, kad jis sa-
vo korespondencijoje nei nenu-
rodė aiškiai priežasties, del ku-
rios jis taip sunkiai juos kaltina,
ir jo korespondencija pateko į
"Drango" tik per nepasitvirtin-
tą redakcijos darbininkų (re-
daktoriaus tuomet nebuvo na-
me). Ir įkai netrukus atėjo tų
išpravardžiuotų draugių protes-
tas ir pamatys sekančius išsitar-
imus: 4

Jeigu mes, draugių ingaliotiniai,
išreiškiam papeikimą tokiam
laikraščiu, kuris melagys-
tėms talpinti atranda vietos, o
teisingam atšaukimui — tai pa-
sigaili."

Tuose žodžiuose mes, deja, ne-
matome geros valios tų, kurie
juos ištarė. Jie nutyli faktą de-
rybų su "Drango" redakcija, ku-
ris faktas parodo visai kitoje
šviesoje dalykų stovį. Jie žino,
kad "Drango" redakcija nesigai-
lėjo vietos jų protestui, o betgi
išvardino juos už tai, kam tų
draugių ingaliotiniai suvirinkę
tarėsi apie tai, kaip iškrapščius
iš Cambridge'o kun. Krasnicką,
vietinį kleboną. Anot jų, mat,
draugijos negalėsiančios dar-
boties ant katalikiškai — tautiš-
kos dirvos, kol jų klebonu bū-
sis kun. Krasnickas. Žinoma,
"Dėdė" del to fakto dar netu-
rėjo teisės vadinti tų žmonių pik-
tadėjais šv. katalikų tikėjimo ir
Bažnyčios, juo labiau, kad jis sa-
vo korespondencijoje nei nenu-
rodė aiškiai priežasties, del ku-
rios jis taip sunkiai juos kaltina,
ir jo korespondencija pateko į
"Drango" tik per nepasitvirtin-
tą redakcijos darbininkų (re-
daktoriaus tuomet nebuvo na-
me). Ir įkai netrukus atėjo tų
išpravardžiuotų draugių protes-
tas ir pamatys sekančius išsitar-
imus: 4

Žemdirbystės departamentas
prašė, kad visose Jungtinėse
Valstijose šio darbininkų dar-
bo dienos ilgumas, abelnai imant,
išsina 9 val. ir 48 min. kas-
dien. Metų laikai darbininkų
mainsi aekandiai: pavasarį —
9 val. ir 54 min., vasarą — 10 v.

ir 54 min., rudenį 9 val. ir 52
min. ir žiemą 8 val. ir 33 min.
Nuo 1893 m. abelnas pakilimas
algos išsina 54.4 nuoš. Abelnas
mėnesinė mokesnis pakilo nuo
\$13.90 iki 21.38 neskaitant už-
laikymo. Ar algos užaugimas
sutinka su pragyvenimo pabrang-
gimu, departamentas žinių ne-
paduoda. Bet pagerintos darbo
aplinkybės, įvedimas mašinų dar-
bo, daug ko palengvina ūkių dar-
bininkams. Lietuviams ypatingai
vasaros laikų reiktų ūkės dar-
bu užsiimti. Čia gal ir nedau-
giaus uždirbs kaip miesto dirb-
tuvės, kurios vasara eina gana
silpnai, bet ipras prie amerikie-
čių ūkės vedimo ir nenusilpnės
sveikatoje.

Jei Cornegie pastato naują
knyną, arba Rockefelleris pa-
aukvoja kokiai kolegijai didelę
pinigų sumą tai apie jų darbus ži-
no visas svietas. Aukotojų var-
dai skelbiami didelėmis raidėmis
laikraščiuose, profesoriai ir la-
darybės vadai apie juos šneka.
Visai kas kita yra jei susijungę
patį darbininkai į susivienij-
mus, pašalines draugas ar į
darbininkų unijas sušelpia sa-
vo nelaimės užtiktais narius, apie
tai labai mažam žmonių skaičiui
yra žinoma, o dar mažiau šne-
kama. Neturime po rankomis
skaitlinių, kurios parodytų
abelnus sušelpimus lietuviš-
kų organizacijų, taigi pakol
kas negalime apie jas ką daug
sakyti, bet paduodame skaitli-
nus, kurias suteikia mums, Ame-
rikos Katalikiškų Draugių Fe-
deracija. Štai jos:

1913 metais, 63 internaciona-
lės unijos išmokoje pomirtinių
\$1,958,892.83. Devynios organi-
zacijos išmokoje pomirtinės li-
kusiosios našlės \$58,420.00. Dvi-
dešimt šešios organizacijos iš-
mokoje pašalpų ligoje \$16,336.41.
Dvi mokoje kelionės pašalpą na-
riams ieškantiems darbo \$33,694-
10. Dvi išmokoje apsaugos (in-
surance) \$2,875.24. Aštuonios
suteikė pašalpą bedarbių \$69,
445.70. Iš viso pašalpų 2,579,
663 dolerių per vienus metus.
Čia "nepriskaitoma pinigai išmo-
kami ligoje, nelaiminguose atsi-
tikimuose, pomirtinės ir k. viet-
inių unių kuopų. Tą visą mo-
kesnį skyių sumoms pasidarytų
daugiau, neg viršų paduotoji su-
ma.

I. W. W. organizacijos sekre-
torius išdėstė atskleidamas į
išdirbystę reikalų komisijos
klausimus išaiškino, kad tos or-
ganizacijos tikslas yra paimti sa-
vą rankos visą industriją ir kad
galas išteisina būda, kuriuo jis
atsiekiamas, ir kad jie neatsisa-
ko vartoti kiekvieną kelią savo
tikslams įvykinti, bile tik jis ei-
tų prie jų užmantojo tikslo.

Ardimai, plėšimai ir net užmuši-
nėjimai reikale gali būti panau-
doti, jei tik tas pasirodys jų rei-
kalams naudingas. Toks pasi-
aiskinimas paeinantis iš lūpų
vado organizacijos, kuri turi be-
veik 14,000 narių yra retai at-
sikartojantis atsitikimas. Jis
tiesiai skelbia kruviną kovą dar-
bininkų su kapitalistais. Tokios
teorijos pasekėjai netik ką siulo
prievartę, bet veikia klaidingais
principais, kuriais nepripažista-
mas darbas ekonomistų ir tiesda-
vių. Viešas tokio principo ap-
skelbimas parodo, kad toji or-
ganizacija tvirtai tų principų
laikosi. Sveiko proto darbinin-
kas aiškiai permato visą jų po-
litikos filosofiją. Jis žino, kad
prievarta ir užsispyrimas prieš
įstatymus ir Kristaus mokslo
kū buvio, bet tik veda prie dar-
bininkų pavergimo ir apsunki-
mo. Ypatingai reiktų tai tēmy-
ti lietuviams darbininkams, ku-
riuos toji organizacija jau spē-
jo pritrakti prie savės, k. a.
Baltimorėje ir k. ir varo agitaci-
ją kad daugiau pritrakti.

Didelame angly laikračtyje
"The Unpopular Review" 2
num., straipsnyje "Kapitalizmo
siela", rašytojas, aiškindamas
kapitalizmo žiaurumą paduoda
lietuvių kaip paveiklį.
Jis rašo: lietuvių pasielgimai
gimtinėje šalyje buvo garbingi,
bet kietųjų angly miestuose lie-
tuviai paliko kūnas sutrintas ir
nemieliairdingai numestas į skal-
dytų akmenų sieną. Tas, žinoma

sumaišyta su kitomis tautomis
padarė mišinį, kuris tikrai yra
žiaurus.

Mums garbė, kad svetimtan-
čiai pavadina mūsų gyvenimą
Lietuvoje iškilmingu, bet mes
neturime pykti ir prieš tai, kad
čia Amerikoje mato mūmyse tik
paprastaisiais kapitalizmo ver-
gais. Iš tikro juk mes atėjome
užsidirbti pinigų ir jais paga-
rinti, nors ir dorą, bet vargin-
gą gyvenimą, kurį turėjome sa-
vo tėvynėje. Tik dėja, nevi-
siems pasisekė savo užmamymus
išpildyti. Daugelis įpuolėme į
įvairias blogo miesto gyvenimo
vilnis, kurios bėmėdamos
nemieliairdingai padaro mumis
tik tuo sutrintu kūnu, kuriuo
angly raštininkas pavydžyje
mumis pavadino. Mums reikia
daugiau kreipti domos į gyveni-
mo aplinkybes, kurios apsu-
pačioje svetimo

RAULO SU KAZIU PAŠNEKOS

Raulas turėjo daug ypatingų tarp tų vieną — nieko nepasakyti. Visai neklusdavę kiti apie jo pasielgimus pasakodavo; numos ranka, o savo nepalaidžia. Mėgdavo dažnai dainuoti. Nebile kokias dainas, bet socialistiškas, kuriose paprastų dainelių rūtų, metų, lelijelių, lakštinių galėlių ir t. p. vietą užima kraujas, kardai, kovos, ginklai ir tt. Šiuo sykiu jis visa gerklė rėkė:

Maž ką valgė ir negėrė,
Mes vienybės susitvėrė,
Draisiai stokim ir kovokim.
Kraujo gėrikai! ir tt.

— Raulai, ar neperstosi šukauti nors gatve eidamas? Gėda su tavim ir susitiktai. Žmonės pirštais pradės rodyti ir sakys, kad įpaukiai.

— Jeigu dabartiniais laikais žiūrėtum ką žmonės sako, tai socializmo nei dušelio nebūt likę. Tegul visi girdžia ką mes rengiame.

— Išmokinsi tu čia visus! Jeigu jau visų mados visiems tiktu, tai visų taip ir darytu; gatvėm vaikščiadami dainuotų marseles ir raudonas kaklarašius nešiotų. Dabar gi tik vienai lietuviui cikiškai tai daro. Na, pasakyk tu man, kam tu tą raudoną kaklaraštį nešioji?

— Nešioju tai kaip ženkla, kad mes visuomet esame pasirengę užpulti ant priešų.

— Gerai. Bet kas gi tokie jūs prieštai?

— Nežinau! Vajė, koks iš tavo tamsuolis. Didžiausi mūsų prieštai yra kapitalistai ir katalikai su tautininkais. Ateis kada gėdė, kad mes viską valdysim ir rojuje gyvensim, bet į tą rojų nei katalikų nei tautininkų neinsileisime.

— Vadinasi, Raulai, nori katalikus su tautininkais išsągduinti. — Žinoma, kad jus visi turite drebėti; juk neuždyka socialistas sako, kad jie sudrebin pasaulį.

— Nežinau, Raulai, nei ką daryti: ar stebėtis iš tavo paiktės ar juoktis iš tokio noro kitus nuagduinti. Gali mesti tuos tuščius gaidinimus, nes socializmas turi daug didesnių priešų negu tu manai. Minėjai tarpie priešų katalikus ir tautininkus, bet aš tau galiu nurodyti ir tikrus socializmo priešininkus.

— Sumildamas, Kazy, parodyk man juos, o aš jiems, kaip be matant dantis išpiskinsiu.

— Nesikaršiuok, Raulai, nes tautininkais yra mokslas ir mokslininkai.

— Kaip tai taip? Juk mes, socialistai, ir kovojame už mokslą, o tarp tų mokslų socializmas turi užimti pirmą vietą. Tu, brač, čia tyčia nori kaip nors inkliudyti.

— Kad tu, Raulai, nuolatos su savo kovomis. Viena, mokslas nereikalauja jokios už jį kovos, nes jis dar geriau gali apsieiti be jos. Antra vertus, tas jūsų mokslas daug kalbėjimas

mokslui tik gėdą daro, nes kalbate niekus ir visai nemoksliskai.

— Palauk, Kazy, kaip tai niekus ir nemoksliskai? Juk socializmo teorija tai nesukritikuojama mokslo išvada!

— Labai puikiai. Jeigu jau socializmo teorija būtų tokia tvirta, nesukritikuojama mokslo tiesa, tai, be abejonės, visi visuomenės mokslų tyrinėtojai ir mokslininkai senai būtų išvirtę ir socialistus ir pripažinę socializmą.

O dabar kasgi? Mokslininkai tik šypsosi iš tokių socialistų prie moksliskumo pretenzijų ir visai į socializmą, kaip mokslo šaką, domos neatkreipia. Nes, matai, ne viskas yra mokslas, kas juo garsinasi. Socialistai nuo senai reikia ir skambina, kad vien tik socializmas yra tikroji mokslų mokslų, bet, anot patari's, "tuščias puodas garsiau skambina". Gali socialistas daryti ką nori, bet mokslas ir jo atstovai socializmą, laiko visai už menkos vertės ir neišlaikantį kritikos dalyką.

Tu, Kazy, jau kasin ką sakai. Sulyg tavęs išsina, kad socialistas neturi mokslininkų, o aš tave faktais užbadysiu. Tu, matyt, neini ant socialistų prakalbų, tai taip ir šneki. Kad nueitum, tai išgirstum, kaip mūsų kalbėtojai viską moksliskai išsira ir kaip jie daug visako žino; žino evoliuciją, žino iš ko žmogus paeina, žino kas yra blogo, žino kaip pasaulis turi būti surūdytas, vienu žodžiu, žino viską.

— Va tau, kad nori! Tiesa, socialistas mano, kad jie viską žino, bet iš teisybės jie tik taip mano, o to žinojimo pas juos kaip ir nėra. Perskaitys koks menko proto vaikas kelias brošūras, prisisemks suklaidintų žinių iš cikiškųjų lakraščių — ir jau iškeptas socializmo aiškintojas, kalbėtojas ir mažiausiu negu pigios rūšies, atspiraant, "mokslininkas". O neretai tokiu jūsu kalbėtoju visus mokslų kursus užduoduoja. "Sakė" ar tam panašus šlamštas. Na, ir kurgi socialistas neturės tokių kalbėtojų, kurie viską žino? Tik susimildamas, Raulai, nelygink juos su mokslininkais, tikrais mokslo tyrinėtojais, nes tuo palyginimu tik mokslą žemi- ni ir jį pastatai visai negarbin- goje vietoje.

— Tai tu, Kazy, vis netiki, kad socialistas yra mokyti. Kad socialistas yra žideli galvočiai parodo dar ir tas, kad daug iš jų nešioja ilgus plaukus, o mokslininkai irgi turi ilgus plaukus.

— Žinojimas su plauko ilgiu neturi nieko bendro. Tiesa, seniau mokslininkai nešiodavo ilgus plaukus, nes tuomet buvo tokiu mada. Pastebėjo tai siauro proto žmoneliai ir norėdami pigiau būdu tapti mokslininkais užsilaugio ilgus plaukus. Ant galo tokių "mokslininkų" priviso tokia galybė, kad pas žmones net patarėn inėjo: "ilgas

plaukas — trumpas protas". Tą patį būtų galima pasakyti ir apie musikius ilgakardius socialis- tiškus.

Cia Raulas atsiminė savo ilgus plaukus, pačiupinėjo juos ranka, piktai nusisplovė ir nei pusės žodžio netaręs nudulino šalin. S. M.

(Pradžią ant 5 pusl.)

Nesantarvė mūsų tarpe jau išpat pradžiū galėjai pasergėti. Kada vieni, susilaukę lietuvių spaudos "laisvės" (oi, kaip toli esama nuo raidžių laisvės iki tikros spaudos laisvės!), netilpo kailyje iš džiaugsmo ir norėjo išbučiuoti visus, kas tik pakliuvo; kiti laikėsi šalta, žiūrėjo sarkastiškai. Vieni pilnai buvo patenkinti patys savimi, kiti tuo kiuo dideliu troškimu tautinės, savos spaudos troško ir, tokiu įnirtimu jos ieškodami, "laimė- jo": dėkojo lietuviams patrijo- tams-veikėjams, kad dirbo ir su- kų nesigalėjo; dėkojo ir vyriausybei, kad ji sveika sutrukdėio tą vargą. Kiti netesėjo taip veiki- kiai užmiršti per 40 metų kentėtų vargų ir paklotų aukų. Jie bu- vo liūdini, rusiminę ir prikaiši- jo pirmiesiems:

— Jus sakote: tai mūsų laimė- jimas? Klystate: tai vyriausybės laimėjimas. Ji atuko garo katilo kranaitį — katilas nusi- šnypš ir atšalo. Būtų geriau bu- vę, kad dar bent dešimtį metų būtų mus pavarginę...

Šiandieną, sukakus anai de- šimčiai metų, mes draisiai galime pasakyti, nes jau aiškiai matome, apčiuopiamai jaučiame, jog anųjų kairiųjų lietuvių gerokai, nors nepilnai, klysta. Laisvėje, tegu sau vien jos "šešėlyje, stvi- rai darbuodami, per dešimtį metų mes padarėme šimtą kartų daugiau darbo, neg būtume pa- darę netaisvėje paslapčiomis.

Tiems mūsų darbams suskai- tyti ir apšviesti dar ne būna lai- kas. Ir ne trumpas paskaitos tai dalykas. Šiandie mes tepasisteng- kime suprasti patį spaudos atga- vimo momentą.

Kiekvienai žmogui kartai Ap- vaizda teikia ypatingų laimėji- mų ir nelaimių. Taip-pat kiek- vienam tautų amžiu. Vienais amžiais tauta juoba savo tėvy- nę didina, nuo priešininkų gi- naisi, kitais — juoba lobsta; dar kitais — juoba dvasią brendi- na, laisvės ieško, mokslus auklė- ja.

Veizdėkime, kaip ir lietuvių tauta gausiai mokėjo duoklę am- žių dvasiai.

Lietuvių giminės (o būta jų ne- mažai) atsirado ir tūkstančius metų valdė vieną gražiausių ir patogiausių Europos kampų — didėli-didelį žemės plotą prie Baltijos Jūros, išgražintą kalne- liais, įgembėta vandenimis Nemunu, Dauguvos, Sventosios, Nevėžio, Ventos, Jūros, Minijos ir daugybės kitų upėmis. Tai turtingas, net perturtingas nuo- šalys derlia žeme, nepalytėtomis giriomis. Lietuvių giminės bu- vo pertekusios duonos, mėsos ir žuvies; dengė linais, vilnomis ir brangiais kailiais. Ilga laiką tad visai nepasigėdo Europos ir jos monų. Nebent pasiilgo šilko skaros, aukso žiedo, plieno kardo kieta ar šiaip jau paprasto me- talo, kurio stigo. Tada būriai drąsios, su stambiais, taurais, lu- šiais ir lokiais išaugusios jaunuo- menės ėjo į tolimą šalį, siekė Svo- mių uolų, kalnų, Uralo ir Karpa- tų. Iš ten ėmė medžiagą, mo- kėdamsi jai senobinės savo kul- tūros turtais. Paklausk apie tai suomių tautas — korelus, mar- dvus ir kt.

Virto amžiai. Pareikalavo, kad dėtumes į draugijas. Gi ir susidėjome. Išpradžiū ir daugeli, su atskirais savo vyresniaisiais — aiškiais kunigais; paskui į vieną didžiulę, su vienu didžio- ju kunigaikščiu. Ir jau plieno ginklų ėjome senai pažįstamais mums takais Pskovo, Korelijos, Maskvos, Kijevo, Galicijos ir Lenkijos linkui. Ėmėme iš visų žemes, bet už tai nešėme joms, rimitės, pakentimo visų tautų ir tikėjimų, visuomenės laisvės ir gytore.

Čia kaip ir pirmiau, gangreit daugiau mes duodavome, neg im- davome.

Bet to būta permaža. Vakarų skernagiai, plėšrieji veidmainiai

kryživiai, kryžiaus ir vienuolių vardo mindžiojai, įsigėdė mūsų tėvynės. Prūsų ir Latvii jiems negana buvo. Nagus už- rietę, kibo į pačią širdį milžinu tapusios mūsų tėvynės. Gynė- mes. Draisiai stojome, gangreit prieš visą Europą. Guldėme tūk- stančius savo vyrų, bet ir tūk- stančius geriausių visoje Europoje kareivių. Per tris šimtus me- tų mirkėme savo tėvynę krauju- je, bet neatidavėme nė vienos pėdos žemės, nė savo laisvės. Mumyse būta tiesiog neišsiamia- mo kūno ir sielos vieko. Lie- tuva buvo — Samsonas. Lie- tuvos pagėidavimo, bet atviroje kovoje ginklų negavo.

Matė tai kito šono kaimynai, lenkai. Nebemėgino ant mūsų savo ginklų galybės, verstinai mus į save nevertė, bet ėmė de- rėtis, lygties, sandaros su Lietu- va ieškoti. Užspėdė aplink į klastų tinklą, ėmė sukti, apga- dinėti, apvaginėti. Pagaliaus Samsonui pristatė Dailę, gudrią moteriškę, nakties gegutę. Ir lie- tuvis, plienan užgrudytas karuo- se, liuosas, kaip jo miškų stum- bras, drąsus ir narsus, it lušys, — minkštėja, apreiškia Dailėi savo silpnybės, o ta ir nukerpa jo galybės plaukus. Beveik gal- linčių paskui liepia surišti ir atiduoti didikams vergautų, jų gėrų sukty.

Klastomis pavergtame lietuvių kūne bėpaliko viena nepavergta, ypatingai jautriai-griaudinga si- las. Sukė lietuvis svetimais gi- rinis; neturėjo laiko dairyties aplinkui. Bematė vieną savo vi- dų, vieną savo sielą ir įaitraukė į ją, kaip sližys į savo kiautą, ir kiutėjo, kiutėjo, mažai "Euro- pai" bėduodamas, bet dar ma- žiau ir tegaudamas. O siela vis delto augo, kad ir kiaute, kol pa- sidarė jai siaura, kol pratrško jos gyvybės spinduliai raštu į pasaulį.

Samsonas ėmė atgauti savo vieką. Gal būtų griebęs pakra- tyti valstybės stulpus; bet tie stulpai tuo tarpu ir savaime su- griuvo. Ir Lietuva su lietuviiais, kaip aukso obuolys, pateko tre- čiajam kaimynui — rusui, kurs mūsų senai jau troško.

Naujosios aplinkybės lietuvių siela draisiau įsikišo galvą iš savo kiauto, dar ankščiau buvo jai ten pasidarę. Jo dvasia it su- spausintas garas, ėmė kiloti voką ir sproginėti Poškais, Daukantis, Valančiais ir ištisu sietynu jų vienališkių. Kaip gražiai moko- jo doklę pirmiesiems amžiams, taip gražiai buvo lietuvis pradė- jęs mokėti ir devylioliktajam; nebe krauju, ginklu, tik mažai kam težinomos kultūros turtu. Ėmė virsti vienu Europos elemen- tu, kuriam bereikia užsitaistyti mokslo elektra ir imti spindėti tautine šviesa-literatūra. Ir...

Nutiko baisiai. Netikę politi- kai Lietuvos generalgubernato- riai: Muravjovas ir Kaufmanas, ministrai: Milutinai ir Valuje- vas, nelemtas mokslavirys sva- jojas Hilferdingas, pataikėdvas Mikuckis ir kiti tokie per dvejus metus būrė (nuo 1864-66 m.), kol nusuko mums lotyniškąsias raides, didesnei slavėnų naudai... Idant aiškiau būtų, koks tai sunkus smūgis, aš tyčia nušvie- čiau, nors žaibo greituomu, Lie- tuvių Didžiosios kunigaikštijos is- torijos etapus. Matėte, kad veik- visumet ir visi į mus savo ran- kas tiesė. Bet kai vieną sykį mes ištiesėme rankas į Europos kultūrą, kai jos pagelba pamėgi- nome savąją brendinti, kai pa- sakėme: daviau ir duosiu, idant ir man duotumėte, — pastatė mums tarpisenį... Paliko mums laisvę nuo verguvs, nuo pa- reigos vien kūnu darbuoties; sužadino mūsų mintis, sielos apė- titus — ir padarė mus pasakos Tantalais.

Įmerktas iki kaklo, Tantalas buvo kankinamas troškiniu. Li- gi tik jis lenkėsi pavilgyti savo nasrų, — vanduo slinko žemyn; bet jam išsitiesiant, vandens vėl buvo iki kaklo.

Laikai, kada kraują išloštėmės nuo priešininkų kalavijo, net ka- da verguvs kraują ir prakai- tų braukėme nūbe nuo kalavijo ir nebe nuo priešininkų, tik nuo išdidusių saviškių botago, — mums pakenčiamai buvo už juodai-tamsų, — tenkintų lai- svę. Kai į mus siekė, mums bent sielos nedraskė.

Tautinės mūsų literatūros švie- sa pavirto klaidžiojančiais nak- ties žiburėliais. Pamatyti, atei- na iš užsienių, nedrąsus kontra- faktijos šviesuolis. Bliks-bliks — ir užgeso ar tolyn pašoko. Menki jie buvo, tie patamsių ke- liautojai į mūsų kraštą, tie mū- sų literatūros dalykėliai. Ne tiek jie šildė ir švietė, kiek žavėjo ir masino, siūlydami daugiau, neg tesėjo ištikro duoti. Ištroš- kę savo šviesos, savo žo- džio, įsivajoję eidavome tykoti ir gaudyti tų klajūnų. Bet...

Ėjo ir kiti tykoti ir gaudyti. Pamatė jie kėlę savo skvernas amarkų vėją; šaukė: Ašči, iš- nyk! — ar tiesiog užvoždami ge- se. Ir jų uolumas vis augo, bet drauge ir lygiai augo mūsų troš- kimai ir ieškojimai. Ir ėmė tų šviesuolių rasti, tie giedriji tam- siai naktį birželio mėnesį bliz- gančių šv. Jono vabalėlių. Rink- jų šimtus, dar šimtai liks ir dra- siai švies. Lietuvių kontrafak- cijos veiksmas ir veikalai tapo panašūs į užsidegusį ir sprogusį benzina: dega daugelyje vietų ir juo didesni vėję kelia, juo daugiau vietų, juo vandeniu tes- kia.

Įvairavo Lietuvos patrijotai, in- teligentija ir pusintelligentija. Pridygo slapty draugijų, pasipylė aukų, pridygo Prūsiose viso- keriojo krypsio laikraščių. Ša- lių idėjos žmonių, rašytojų, privo- so, it kerpių gešeftininkų-kontra- bandininkų. Ir ėmė eiti gerai sutvarkytas darbas parūpinimo spaudinių užgintomis, bet lie- tuviams meliomis raidėmis, ir apdalinėjimas jais skaitančios vi- suomenės iki tolimiausių užkam- pių.

Paprastu ramiu arba reakcijos apramdytu laiku mes nebeatspė- jame savyje tos senobinės energ- jos, patvarumo ir pasišventimo, kokių lietuviui rodė per anuos neisbaigusius kruvinus žygius už mielą tėvynę ir savo laisvę. Bet jų tebesama mumyse gero ištek- liaus; jie kondensuojasi, kol tik- rai didis reikalas neišvads jų pasirodyti. Mielia čia pripažinti, kad lietuvių dvasia — ne ben- galinė ugnis, kuri graži, bet šny- čia ir smardina; tik benzinas, kurs padegtas sproginėja — švie- čia, automobilį veža, ar aeropla- ną stuma.

Buvo tad dirbamas didelis dar- bas ir jis pusėtinai sekėsi: didžiū- mos spaudinių, pasienių sargai netesėjo pagauti — jie pasiekda- vo tuos, kuriems buvo akirami, ir keldavo jų dvasią. Tikrai gi — keldavo. Organinio, pamati- nio darbo, be kurstymo, tokiose aplinkybėse negalima buvo dirbti. Visas tas ano laiko darbas patiems dirbėjams rodėsi, it pri- ruošimas į tikrą, gyvą naudingą darbą laisvėje, spaudą laimėjus. Darbininkai nebuvo patenkinti savo darbu. Jie laukė, kiti mel- zdamas, apžadus darydamas ir juos pildydamas, kiti keikda- mas ir ginklą galgždamas; kiti verkdamas, kiti svajodamas iki pačių haliucinacijų, telepatijos, sugestionavimo ištolo.

Sapnuoju vieną sykį. Darganu- tų dieną į menką mano kleboni- jėlę nakvotų užsuko patsai Im- peratorius su savo šeimyna. Ry- tų išileizdamas, apkabinau jų pusiau, it Jokūbas angelą, ir to- kiuo pagavimo balsu ėmiau "ji visumet ir visi į mus savo ran- kas tiesė. Bet kai vieną sykį mes ištiesėme rankas į Europos kultūrą, kai jos pagelba pamėgi- nome savąją brendinti, kai pa- sakėme: daviau ir duosiu, idant ir man duotumėte, — pastatė mums tarpisenį... Paliko mums laisvę nuo verguvs, nuo pa- reigos vien kūnu darbuoties; sužadino mūsų mintis, sielos apė- titus — ir padarė mus pasakos Tantalais.

Sirgome. O mūsų ligą didino neapsakomas naivumas. Dieve, šaukėme, rankas laužydami: jei tokių persekiojimų laikais tiek daug padirbame; jei raštus ra- šome, duris užsiove, žvakę užsi- degę tuojau sudeginti raštus li- gi tik kas krepštelės; jei kiše- nėje nešiojama redakcija išsipu- čia perjojiniais leidiniais, — tai be kokių kalnų nuverstume, ko- kių slėnių pripiltume laisvėje, drąsumoje, atvirai tardamiesi, viešai bendraudami, visą rašo- mųjų straipsnių medžiagą, raš- liavą ir spaudinius draisiai pasi- klojė ant stalų ar susietat stik- lo indaujose, kad visi matytų, ir policija, ir žandarai, o mes tik didžiutumes: Na, žiūrėkite svei- ki, nebepaiskite jų!

Moškovas, "Novoje Vremia" korespondentas, tą lietuvių dva- sią yra aiškiai pastebėjęs, tą jų nervų intempimą justepajutęs. Minėtojo laikraščio No. 9397 jis rašė: "Šitos troškosamos reformos lietuviui laukia, kaip žydai me- aijo; tiki, jog ji nebetoli, ir pir- mas klausimas, kuriuo kits ki- tą sutinka: ar ko negirdėjai apie raides.

Toks didelis lietuvių spaudos laisvės troškimas bergždzias pa- likti negalėjo, — bergždzias be- vaisių. Sakoma, jog ko žmogus įsigėdžias, tai ir gaunąs.

Tad šalia kontrafakcijos, užgin- tų knygų parūpinimo, ėjo kitas, lygiai didelis darbas — pakreipi- mas Rusijos visuomenės protų ir vyriausybės valios reformos lin- kui. Mūsų inteligentai ingijo užtarimą redaktorių: "St. Peter- burgskija Viedomosti", tuomet labai skaitomo laikraščio Espe- ro Uchtomskio, "Živaja Stari- na" — akademiko Lamanskio ir kt., kviesta į savo kitų populiarių laikraščių korespondentus: "No- voje Vremia" — "Birževije Vie- domosti" — Lialina ir kt., de- jo straipsnius į "Pravo" (Spol- litov) ir kur tik pakliuvo.

Parodymai, jog lietuviški-lo- tyniškų raidžių reikalavimas yra vox populi — visų žmonių bal- sas, o ne saujelės svajotojų, ėjo į liaudį prašymų rašytojai ir pa- rašų rinkėjai. Nemažas plotas žemaičių ir mano globai buvo pavestas. Prašymai upe plaukė į visas įstaigas, į generalguberna- torijas, ministerijas, į patį Jo Di- denybę. Į vyriausybės didikus landžiojo mūsų didikai, kunigaik- štis Mykolas Oginskis, gr. Tiške- vičius; į Imperatorių vyskupas M. Palulionis, rodos, ir vyskupas Baranauskis; į Lietuvos general- gubernatorių — kun. Ambroze- vičius, P. Matulionis; į ministeri- jų ponus — profesorai: Maule- vičius, Būčys ir d. k.

Mokslo vyrai, lietuvių kalbos mėgėjai ir jos garbintojai, visuo- met buvo mūsų pusėje, prade- dant nuo Kazaniaus universiteto g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

ir Mokslo Akademijos, jau 1880 m. gavusių Caro leidimą lotyni- komis raidėmis spausdinti lietu- vių mokslo raštus, ir iki dabar- tiųjų Lamanskio, Sachmatovo, Fortunatovo, Maikovo, Aksako- vo. Jie tai atvirai parėmė 1895 m. gavusių Caro leidimą lotyni- šiam rusų spaudos veikėjų suvažiavimui sumanytą, kad val- dzia panaikintą mūsų raidžių už- grėsima.

Paskui pasipylė ir kiti, tikrai, nesugriauamos turinio praneši- mai ministerijoms, kad pabaigti tą niekam nenaudingą, o visiems jau iki gyvo kaulo ingrisusį karą — del raidižialaikų. Tad Kau- no gubernatoriaus kamergerio Rogovičiaus ir Suvalkų guber- natoriaus: Lietuvos general- gubernatoriaus Trockio ir Lenkijos — kunigaikščio Imere- tinskio; Mokslo galebių Vilniaus — Sergijevskio; Varšuvos — Liginio;*) Varšuvos teismo rū- mų prokuroro Turau, Suvalkų liaudies mokyklų direktoriaus Nenadkevičiaus; lingvistų: vysk. Baranausko ir prof. Jauniaus; Baltromaičio darbai Geografų Draugijoje; kitų — statistikos komitetuose. Savo nuomone duoti turėjo net ober-prokuroras Šv. Sinodo, Finansų ministeris ir vyriausiojo štabo viršininkas.

Pagaliaus ir Osobyj Otdiel Učonoago Komiteta M. N. P. — Vidaus ministerijos vardu gar- susis pranešimas 4 d. gr. mėn. 1898 m., suvedęs į vieną krūvą visą beveik to klausimo medži- gą (žr. "T. Sargo" priedą prie No. 1, 1899 m., 28 pusės).

"Po 35 metų neatleistino ban- dydymo, mes randame rezultatų tiesiai priešingų ir Rusijai visai nepageidaujamų. (Čia išskaityta jų bent kelios dešimtys). Bet kad- ne tas abėcėlės klausimas, lietu- vių tauta būtų pati ramioji Vi- soje Rusijoje". Sako tasai pra- nešimas.

(Bus toliau)

*) Dar pirmiau buvo rašyta Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

Varšuvos mok. globojo Vittės ir g. gub Gurkos.

lius, kad norėdamos savo kūdikius išgelbėti nuo vasaros karščių kepinio, nepatingėtų išvežti kas rytas tuojau Sanitarium'ą ir nuosaliu nuo trenksmo ir miesto užimo kas dieną išsėjęs ir augintų vėsoje ant ežero kranto, tyru oru ligoninė, kuri yra suteikiama dykai. Nėgana to, paangėju-siems vaikams yra suteikiamos visokios žaislės jų amžijui tin-kamos ir vaikai syki pamėgine — patis veržiasi ir ragina savo motinas, kad jos kasdien vežtų. Kaip kūdikiai, taip ir vaikai ingauna didesnę gyvumą ir svei-kumą pralėdę nors po keletą valandų tame Sanitarium'e ir tas gerai atsiliepa ant jų tolesnio tu-bulinimosi ir augimo.

Tad motinos nepatingėkit ir pa-sinaudokite progą, kur jums su-teikiama, nes šis sanitariumas yra vien tik skiriamas toms šeimynoms, kurios negali gyventi arti parkų ar ant bulvarų. Kiekvienoje valandoje gydytojai ir tai geresnį prižiūri ir gydo sergančius, o ligoninių globėjos (nursės) visados prilankia at-siėmę kaip prie ligonio, taip ir prie motinų ir savo patarimais mo-kina ir lavina motinas prideran-čiai auklėti vaikus, kad nesurig-tų.

Panašią tyro oro gydyklą ypač, taip vadinamą, Tyro oro šėturį vasaros laike ponia Mc-Cormick pristato visose bėdnes-niose Chicago miesto vietose, tad, kurios nepajėgia išvežti vaikų į parkus, privyloje nau-doties nors ir artimiausių stočių "Tyro oro šėturį", kurios yra su-teikiamos velti, bėdmons moti-noms naudoties.

"DRAUGO" AGENTAMS.

Visų "Draugo" agentų ir pa-vienių numerių pardavinėtojų prašome prisistati atsaitas kas mėnuo. Tie, kurie gyvena ne Chi-cago mieste, neparduotus nume-rius teikies sugrąžinti vieną kar-tę į tris mėnesius.

"Draugo" Adm.

Redakcijos Atsakymai.

Viešiuok. Tamištos korespondencija truputi apkarpėme. Malonėkie mums dažniau apie darbus vietinių lietuvių parašyti.

V. Graičiul. Siuntinį gavome, peržiūrėsim.

P. Montvilui. Atleiskite, Tamišty J. Siuntinį protesto talpinti negalėsim. Niekto tokio bausnės nebūvo pasakyta kaip tamištos išrodo. Ge-riau padarytumėte jei apie vietinių blaivininkų darbus pranešumėte pa-tis laikraštis. Būtime dėkingi.

Daušij Petru. Mūsų skaitytojai nieko nežino kas "D. V." buvo ra-šyta. Reikėjo su savo rašyti "D. V." ir kreipties. Netalpinsime.

Apgarsinimai.

TRIS REIKALINGUMAI.

Kad džiaugisimės tobula sveika-ta, mums būtina reikalinga mie-s-to prarijimas, perdirbimas ir iš-metimas, tai yra, mes turime im-ti užtektinai maistingo valgio, mes turime įjį visiškai suvirš-kinoti ir mes turime pasiluosuo-ti nuo reikalingos medžiagos. Jeigu kurio šių trijų reikalingu-mų stoka, mes sergame. Tokiuo-se atsitikimuose Trinerio Ameri-koniškas Kartaus Vyno Elixiras yra patariamasis, nes 1) jisai su-teikia natūralų apetitą, 2) pa-gelbsti virškinimui ir 3) visiškai išvalo kūną. Jisai suteikia kūniui jo lygsvarą, kuri reikiška gerą sveikatą. Skilvio ir vidurių li-gose, kuomet tai sujungta su at-klakliu užkietėjimu ir šiojo pa-sekmėmis, Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra vertingiausias vaistas. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333 —1339 So. Ashland ave., Chica-go, Ill. Kad prašalins skaudė-jimus raumenyse ir sanariuose, krutinėje ir kuproje, tegul kiekvienas bando Trinerio Linimentą. Jisai yra labai stiprus.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

Draugystė Sv. Kazimiero Karalai-čio laikys mėnesinį susirinkimą Baž-nytinėje svetainėje, ant 46-tos ir Wood gatv. Susirinkimas bus nedidelis, bir-želio 14 dieną 1914 m. praždia 2-rą val. po pietų. Visi būtinai turi at-silaikyti, nes yra daug svarbių rei-kalų. Taip pat kviečiame atstovėti savo draugus prirašyti į šią draugiją.

nes dabar pigus įstojimas tik \$1.00, pasinaudokite progą.

Lud. Abaravičius, prot. rašt.

Susiv. Liet. Rymo-Kat. Am. Val-bos antrašai:

Prezidentas: K. J. Krušinskas, 59 Ten Eyck st., Brooklyn, N. Y.

Vice-prezidentas: J. Rikteraitis, 91 Congress ave., Waterbury, Conn.

Sekretorius: J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.

Kasierius: Pranas Burbas, 456-58 Main st., Eawardsville King-ston, Pa.

Kasos Globėjai.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st., Wilkes Barre, Pa.

V. Lukoševičius, P. O. Minersville, Pa.

"LIETUVOS VYŲ" CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirm. N. A. Norkūnas, 166 Mel-rose st. Montello, Mass.

Vice-pirm. A. Jankauskas, 131 E. Merrimaek st. Lowell, Mass.

Raštininkas S. Bugnavičius, Box 251, Lewiston, Me.

Išdininkas Ch. Urbonas, 261 W. Broadway st., S. Boston, Mass.

Kasos globėjai: St. Mačulis, 186 Chesnut st. Lawrence, Mass.

Agota Simanoniūtė, Lawrence, Mass.

Dvasiškas vadovas kun. Jusaitis, Lawrence, Mass.

Antrašai Administracijos Draugystės, Sv. Kazimiero Kar. (ant Town of Lake).

Pirmininkas — V. Pauktis, 4304 So. Wood st.,

Vice-pirm. — A. Mikalauskis, 1660 W. 47th st.

Rašt. — L. Abaravičius, 4338 So. Hermitage ave.

Knygnevis — Jonas Cerniauskas, 4459 So. Wood st.,

Išdininkas — Kazimieras Vana-gas, 4351 So. Wood st.

Organo Užveizdėtojas — J. J. Palekas, 1802 W. 46th st.,

"Motynėlės" valdybos nariai

Pirmininkas — Kun. V. Varna-giris,

231 S. 4th st., Brooklyn, N. Y.

Raštininkas — Kun. M. A. Pan-kauskas,

443 Park ave., Bridgeport Conn.

Kasirinkas — Kun. A. Kodis,

225 High st., Brooklyn, N. Y.

ADRESAI P. BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO.

Pirmininkas — Rev. A. Briška, 4557 So. Wood st., Chicago, Ill.

I Vice-pirm.: — J. Aleksa, 658 W. Saratoga st., Baltimore, Md.

II Vice-pirm.: — Miss A. Rum-šaitė, 4608 S. Wood st., Chicago, Ill.

Dvasi. vadovas. — Rev. P. San-cusaitis, 46 Congress ave., Water-bury, Conn.

Sekretorius: — J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasierius: — Rev. V. P. Kar-kauskas, 46 Congress ave., Water-bury, Conn.

"Blaivyb. Dirvos" redaktorius, Rev. J. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Lietuvių Katalikų Federacijos

Centro Valdybos antrašai:

Prez. Rev. J. Misius, Box 253, Elsworth, Pa.

Vice-prez. Rev. F. B. Serafinas, 10806 Wabash ave., Chicago, Ill.

Sekr. Rev. A. Jurgutis, P. O. Box 105, Elsworth, Pa.

Kas. B. W. Washner, 1514 Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Kasos glob. Rev. S. J. Cepana-nis, 318 Fourth ave., Home-sted, Pa.

Kas. glob. P. V. Obiecnas, 22 and Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Liet. Im. Dr. Jos. Cent. Valdybos Antrašai:

Prez. St. Jankus, 350 Newark st., Hoboken, N. J.

Vice-prez., Kaz. Vaidėvičius, 184 New York ave., Newark, N. J.

Išdin., P. Vaičieliūnas, 38 Far-ley ave., Newark, N. J.

Rašt., A. M. Stanelis, 49 War-wick st., Newark, N. J.

Visuokiuose susinešimuose Kreip-kites prie raštininko.

TAUTIEČIAI! PLATINKITE TAUTOS FONDO ŽENKLELIUS IR ATVIRLAIKIUŠ!

"DRAUGO" AGENTAI.

Paduodame žmonai surašyti mu-ry laikraščio agentų, pas ku-riuos gerb. "Draugo" skaityto-jai bei prenumeratoriai gali už-sisakyti "Draugą" arba atnau-jinti prenumeratą.

CHICAGO, ILL.

Kun. Ambrozaitis, 2323 W. 23 Pl. Drazdaukas, Juozas 10806 Wabash ave. Domijonaitis M. J. 903 W. 83rd str. Galminas, Dominikas 6004 S. State st. Jucas, Vincas 3232 S. Halsted st. Kun. Kazakas, 1644 Wabasha ave. Kun. A. Petraitis, 8801 Saginaw ave. J. J. Polekas, 1802 W. 46th str. Simutis, Leonardas, 717 W. 18th st. Gaizauskas, V. 10759 Michigan ave.

BROOKLYN, N. Y.

Balauškas, Matas 119 Grand st. Juozapavičius, Edeas 322 Berry st. Kvedaras, Antanas 213 So. 4th st. J. Randonaitis, 840 Grand str. Strumskis K. Duffield str. Kun. Petkus 259 N. str.

NEWARK, N. J.

Brazauskas, J. 202 Jefferson st. Jacys, Petras 105 Warwick st. Leščinskas, Walter 196 New York ave.

CAMBRIDGE, MASS.

Baranaukas, A. 49 Union st. Vaisauskas, Antanas 28 School st.

WATERBURY, CONN.

Buškus, Boleslavas 866 Bank st.

WORCESTER, MASS.

Čičauskas, Jonas 13 Warverly st. Paltanavičius, M., 15 Milbury, St.

St. Charles, Ill.

Kun. Course, Robert

EXETER, N. H.

Babovičius, V. 16 Myrtle st.

CICERO, ILL.

Kun. A. Ezerakis, 1506 S. 49th Ct.

KENOSHA, WIS.

Kun. Gadeikis, J. A. 65 Milwaukee ave. Stankus, Pr. 808 Middle str.

MASPETH, N. Y.

Gražulis, Jurgis 88 Clinton ave.

SILVER CREEK, PA.

Gudaitis, Antanas

LOWELL, MASS.

Kun. Jakaitis, A. 94 Bradford st. Jankauskas, J. 131 E. Merrimack st. Skusevičia, Tamas 40 Canillon st.

MONTELLO, MASS.

Juška, Vincas 129 Melrose st.

NORWOOD, MASS.

Pieža, Jonas 568 Pleasant st. Jarusevičia, Jonas 1048 Washington st.

BOSTON, MASS.

Valinkonis, Petras 261 Broadway Svagdyks, Leonas 261 Broadway Mikalauskas, Povilas 248 4th st.

ELIZABETH, N. Y.

Steponavičius, Jonas 214 Ripley Place

BALTIMORE, MD.

Pautigius Juozas 723 Lexington st.

NEW YORK, N. Y.

Navickas, Jonas 32 Dominick st.

BRIDGEPORT, CONN.

Saučiūnas, Jonas 41 Johnson st.

HARTFORD, CONN.

Kneizis, Antanas 41 Capital ave.

NEW BELTAIN, CONN.

Kun. J. Zebris, 396 Church St.

NEW HAVEN, CONN.

Kamantauskas, Petras, 145 St. John t. a.

PHILADELPHIA, PA.

Miškevič, J. B. 2135 Sarah st. S. S. V. Petinas, 418 N. Marshall st.,

PITTSBURGE, PA.

Miškevič, J. B., 2135 Sarah st. S. S. P. Zaveckas, 425 Passon str.

CONNETT, PA.

Laukonis A. P. O. Box 5 Sch. County

WILKES-BARRE, PA.

Kun. Szupinskas, 190 S. Meade st. J. Stulgaitis, 122 S. Meade str.,

GERARDVILLE, PA.

Kun. Pr. Augustaitis, St. Vincente Rektory.

WAUKEGAN, ILL.

Kun. Zakauskas, 1232 S. Lincoln st.

ATROL, MASS.

Jonas E. Karosas, Lithuanian Store

BALTIMORE, MD.

Vasiliauskas, J. S. 112 Greene st. Kvietkus Simonas 316 Earp str.

E. ST. LOUIS, ILL.

Petravičiūtė Ona 1133 N. 13 th str.

PITTSBURG, PA.

Liet. Knygnevas, 72 N. Main str.,

CLEVELAND, OHIO.

Kun. J. Halaburda, 1389 E. 21 str. M. Simons 1388 E. 30th str. P. Šukis, 2118 St. Clair ave.

INDIANA HARBOR, IND.

R. B. Yasulis, 3604 Deodar str.,

Lawrence, Mass.

Ramanaukas, A. 101, Oak st.

KELIAUJANTIS AGENTAS.

Aleks. Jurgelavičius 13 Cicero, Ill.

MUZIKOS LEKCIJOS.

4 mėnesių kursas po 2 lekcijas į sav. \$20.00. Pavienės lekcijos 75c. Kitų miestų mokiniams duodu instrukcijas piano arba harmonijos, lietuviškai arba angliškai, per laisus, už tą pačią prekę. Tai geriausia progą, ypač vaikams ir mergaitėms apsiliepsimams mokyklai, per vasarą pasimokyti muzikos.

Su visokiems klausimais kreipkitės: V. A. Greičius,

3002 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

VARGONININKAS ieškant vietos, neseniai atkeliavęs iš Lietuvos. Mo-kineji pas P. Naujį, praktikas, tu-ri geras palindijimas. Esu nevedęs, dvidešimt metų, abstinetas, ir norintis pasidaryti del lietuvių. At-siradus vietai, meldžiu kreipties šiuo antrašiu:

Pranciškus Bujanaukas, 57 Jersey st., Ansonia, Conn.

Viskas kas vyruil reikalinga

1\$ Visi barzdų skutimui 1\$ 10 DALYKŲ 10

Kad apkelbtū mūsų Universalius skutime įrankius ir universalius išdir-binius mes parduodame tik per trumpą laiką tuos 3 dolerių vertės skutimo įrankius už vieną dolerį. Mes parduodame savo išdirbinius tiesiai ir delto jus sutauptinate visą uždar-bį, kurį sau pasiima agentai, kurie kaip žinote gerai uždirba.

1. Indubusiai sugalasta britva.

1. 5 colių mulnių šepetys.

1. Britvai diržas, užpakalyje drobė.

1. Nikeliuotas veidrodėlis.

1. 33 colių barberių abrusas.

1. Šmotelis skutimui mulio.

1. Dėmūtė Taikumo miltelių.

1. Pagrąžintas porceliano puodelis.

1. Aumino barberių šukos.

1. Šerpinis šepetys.

Visi tie dalykai suėditi gražioje dė-zutėje \$1.00 pinigais arba money or-deru. Prisiuntimas 10 centų.

UNIVERSAL PRODUCT CO.

Dayton, Ohio.

Yards 1741

J. F. EUDEKIS

GRABORIUS

Parasėdė kartais ir automobilius del pagarbų vestuvių ir krikštynų.

4325 Hawthorne Ave., CHICAGO.

100

Puikių ir Spalvutų

ATVYRUČIŲ

Dangels yra skaičių, retai užtiknamų

PAVEIKSLŲ GRAŽIŲ MODELIŲ IR

ARTISIŲ

Taip pat savaimi pripildančios

RASOMOSIOS PLUNKENOS

(fontaina pen).

Viskas tik už 50 centų.

Pigiausias pardavimas prekių už puikias atvirutes ir retai sutinkamas dailės paveikslus. Dangels yra sunku gauti ir yra parduodami už tiek kiek mes parduodame visus sykiu. Jie bus greitai išparduoti mylėtojųs gamtos gražybų, kurie mėgsta retai randamus dailės paveikslus, puikių modelių.

Gera rasomoji plunksna (fontaina pen) veltui su kiekvienu užsakymu. Jos vienos yra parduodamos krautu-vėse po dolerį.

100 gražių atviručių ir plunksna tik už 50c, ir 10 centų už prisiuntimą.

Art Portrayal Co.

DAYTON, OHIO.

MRS. M. BANIS

LIETUVIŠKAS AKUŠERKA

Pranau visiems, jog si perveščiau nuo Bridge-orto ant į vakarus West Side.

2239 W. 23rd Pl. Tel. Canal 6070

Dykai Londono "Tango" kaklarėšis

"Evelyn Thaw" brastetas

Tie du gražūs dalykai labai iškve-romi geromis draugijoms motyru. New York'e ir kituose miestuose. Jie yra gražūs ir dailūs auksu padabinti da-lykai, kurie palinksimas širdį kiekvienos merginos ar moters ar tai jau nos ar senos. Labai puikus ir vilio-jantis.

Mūsų pasiūlymas dykai. Mes skol-biame. Spearment kramtomo gumą ir norime, kad būtų kiekvienose namuose toji puiki ir sveika guma. Ji pasaldina kvėpavimą, pabalina dan-tis ir padeda virkštinimui. Ji atga-vina ir patenkina visus. Kiekvienam prisiuntusiam tik 50c ir 10 centų už prisiuntimą mes išsiųsime didelę dėžę 20 paprastų 5 centinių pakelių Spear-mint gumos ir indėsimos gražų "Tan-go" kaklarėšį ir "Evelyn Thaw" brastetą visiškai dykai.

Tas pasiūlymas yra tik trumpam laikui. Ne daugiau kaip du užsaky-mai vienam žmogui. Perkūpiams ne-nepardodame.

UNITED SALES COMPANY

Dayton, Ohio, P. O. Box 101

Reikalingas

tekstinis zeceris, atsiųskite pas

Universal Printing Co.

227 Linden St., SCRANTON, PA.

NEW CITY MUZIKOS MOKYKLA.

Didžiausia muzikos mokykla ant Town of Lake. Muzikos inrankiai dy-kai. Moko dainuoti, ant smuiko ir pia-no, taip pat Ragtime piano.

Gvarantuoti pianai ant pardavimo, Balsai sutinkinti ir sutaisyti. Seni smuikai ant pardavimo.

4803 So. Ashland ave.

First National

BANK,

of

PLYMOUTH, PA.

UŽDĖDA 1914.

Kapitalas \$100000

Perviršis (uždirtbas) .. \$300000

Padėjimų \$1,650,000

Moka 3 nuosimėlius už padėtus pinigus.

Henry Loos — Prezidentas,

A. K. De Witt — Kasirinkas,

18-19

ARION MUSIC STORE

Armonikos, akordionas, koncertinos, smuikai blasi pigiai. Krautuė atvirai tik val. vak. Nedėliomis tik 12 val. 1909 So. Halsted St.

PREMIER "NON PUNCTURE"

Automobilių gumas gvarantuojame 7500 mylių važinavimo.

Šitos gumos gvarantuojamos kaip išlaikančios ilgaisiu kelione, tačiau parduodama net pigiau neg gumos paprasto gvarantavimo. Tas gvarantavimas apima perdurimą, išsiųptimą ir visuotinę nusidėvėjimą. Gvaranacija apima 7,500 mylių kelionės išskyrus tyčia padarytą blėdį. Šitos gumos padarytos sunkiausiais bandymais.

Jungtinių Valstijų valdžia siūnia užsakymus toms gumoms į mūsų sa-kravą.

Kaip SPECIALI ĮVEDAMĄJį pasiūlymą mes skiriame per 10 dienų sekančią kainą

GUMOS — TRUBOS

28x3 \$ 9.20 \$ 2.00

30x3 10.25 2.30

30x3 1/2 13.50 2.80

32x3 1/2 14.05 3.00

34x3 1/2 15.25 3.20

31x4 17.00 3.25

32x4 18.00 3.30

33x4 19.50 3.40

34x4 20.40 3.60

35x4 21.00 3.80

36x4 22.00 3.90

